National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
MAR 8 1979
NEWSPAPER SECTION

B103 K/14/5

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

RAHVUSVAHELINE LASTE AASTA

Nr. 16 (2555) XXVIII aastakäik | Teisipäeval, 27. veebruaril 1979 — Tuesday, February 27, 1979 | Üksiknumbri hind 40 senti

Usk ja lootus Eesti vabanemisesse

Rahvarohke Eesti Vabariigi aastapäeva aktus Torontos

Eesti Vabariigi 61. aastapäeva aktus oli möödunud pühapäeva õhtupoolikul Toronto ülikooli aulasse kokku toonud ligemale 800 pealise kuulajaskonna, nende hulgas ka Kanada poliitiliste parteide ja Ontario valitsuse esindajaid. Ligemale kahe ja poole tunnilise aktuse kava oli muusikalises osas mitmekesine ning selle rakendamisel olid kaastegevad Toronto kaks suuremat koori — Toronto Eesti Meeskoor ja Toronto Eesti Segakoor — ning Estonia orkester. Sõnaline osa kippus siiski mõnes osas pikale venima, mis oli mõningal määral tingitud ka võrdlemisi pikkadest külaliste tervituse sõnavõttudest. Aktuse kõnedest ja tervitustest käis siiski domineerivalt läbi usk ja lootus, et Eesti ja teised Balti riigid ei jää igaveseks N. Liidu kolooniaalriikideks vaid et ka meile saabub maailma probleemide lahenemisel vabaduse tund.

Aktuse puhuks oli aula lava kumbagile küljele kinnitatud suured sini-must-valged lipukangad ning lava kohal ilutses Eesti riigivapp. Kohale saabunud vabadusristi kavaleridele kinnitati rinda lilled. Avatalituseks ilmus lavale Toronto Eesti Segakoor, mille naislauljad olid nägusais rahvarõivais.

Avataktina kõlas Estonia orkestrilt B. Raudsvaldi „Eesti Skautide Maleva marss, mida juhatas Uno Kook.

Marsihelide saatel tõi skautide pikk rivi kõrvalustest lava ette kakskümmend eesti rahvuslippu, mis jätsid haarava mulje. Samal ajal toodi saali tagauksest läbi rahvamasside pingiridade skautide ja gaidide auvalve saatel Kanada ja Eesti lipud, millede juurde jäi kogu aktuse ajaks skautlike noorte auvalve. Orkestrilt kõlas kohe „O Canada", millele rahvas kaasa laulis.

Pärast seda kui Inga-Pia Korjus oli esitanud orelil „Meditatsiooni", millest eriti haaravalt läbi kõlasid Sibeliuse „Finlandia" helid, asus kõnetooli praost O. Puhm, kes pidas vaimuliku kõne ja palvuse. Praost mainis, et meie oleme sündinud vabaduses ja ükski vägi ega võim ei suuda meid orjastada. Kui meie süda on vaba, siis oleme alati vabad mehed ja naised. Vabariigi aastapäeval peame olema vaimselt koos ja apelleerima kõrgemale poole. Eesti rahvas on aastaid vastu pannud survele ning ka kodumaal, kus noored kannavad sini-must-valgeid värve ja tunnevad meie ajalugu, elab vabadus edasi. Kõnele järgnes palvus.

Segakoor kandis nüüd U. Kook'i juhtimisel koos Estonia orkestriga ette A. Virkhausi haarava „Ma tõstan silmad üles", milles solisti osa täitis sopran Lydia Kööp.

Kohe järgnes langenute mälestamise tseremoonia, milleks kõnetooli asus Vabadusristi kavaler kol. A. Tomander.

Vana sõjamees mainis, et meie mälestame ja austame leinas vabaduse eesti võitlejaid. Ajaloo kestel oleme oma põlisvaenlase vastu võideldes kaotanud palju võitlejaid ja eriti suured olid meie kaotused kui Venemaa Teise maailmasõja keerises vallutas meie kodumaa. Meie kangelaste hauad ja neile püstitatud mälestusmärgid on küll purustatud, kuid meie südametest ei suuda keegi kustutada nende meeste mälestust ja kangelastegusid. Rahvas tõusis sõnavõtu lõpul kangelaste mälestamiseks püsti ja segakoorilt koos Estonia orkestriga kõlas U. Kook'i juhatusel A. Topmani haarav „Requiem".

Tervituskõne väliskülalistele pidas aupeakonsul I. Heinsoo. kes andis lühikese ülevaate Eesti iseseisvuse sünnist ja meie võitlusest Eesti vabariigi eest. Kõneleja mainis ka, et Vabadussõja lõppedes sõlmiti Tartus rahuleping, milles venelased igaveseks loobusid nõudmistest Eesti territooriumile ja rahvale. Teise maailmasõja ajal okupeeris N. Liit aga Balti riigid ja ühendas need vägivaldselt N. Liiduga.

Seda vägivalda ei ole juhtivad lääne demokraatlikud riigid tunnustanud.

(Järg lk. 5)

Möödunud nädalal Ottawas peetud 7. Balti Õhtul andis Eesti Kunstide Keskuse president Stella Kerson mitmekultuurilisuse ministrile Norman Cafik'ule üle hiljutise I Eesti Muusikakonverentsiks valmistatud plakati, mida minister suure huviga vaatles. Pildil vasakult Stella Kerson, Margot Heinsoo, minister Norman Cafik ja E. V. aupeakonsul Ilmar Heinsoo. Foto: Vaba Eestlane

„Alati on rahvad tõusnud ja võitnud okupeerijad"

Sisukas ja sündmusterohke Balti Õhtu Ottawas Parlamendimäel

Möödunud kolmapäeval toimus Ottawas Parlamendimäel 7. Balti Õhtu, mis on Kanada parlamentaaride hulgas saanud juba üheks püsivaks sündmuseks. Selle korraldajaks on on olnud Balti Liit, kus üheks liikmeks on Eestlaste Kęsknõukogu Kanadas. Sündmusega on aastate jooksul kaasas käinud juba eelmisel päeval alanud eeltegevus, kus Balti maade konsulid on olnud osalised, koos korraldava komiteega, mille esimeheks on olnud senaator Paul Yuzyk, abiesimeheks parlamendiliige G. C. Caccia ja liikmeks veel 6 senaatorit ja 12 parlamendiliiget; väga suure töö ettevalmistuste osas on teinud EKN abiesimees Ottawas W. Pent.

Balti rahvaste esindajad jõudsid Ottawasse juba teisipäeval, mil Balti Õhtu käendajate komitee pakkus õhtusöögi balti konsuleile ja esindajaile. Õhtusöögist võtis osa ka kaks tähtsat isikut Kanada välisministeeriumist, Ida-Euroopa osakonna direktor hr. Singelton ja välisministri abi hr. Duclos.

Õhtusöögil kõneles senaator S. Haidasz Balti Õhtu mõttest mis pole üksnes kultuuri tutvustamiseks, vaid toomaks balti rahvaste probleeme ka parlamentaaride teadvusse.

Pärast toimus senatis Balti konsulite tutvustamine. Konsulid istusid külalistena kindral-kubernedi loožhis, senaator S. Haidasz tutvustas neid, misjärgi senati mõlemad pooled andsid neile tugeva aplausi.

Kolmapäeval pakkus senaator P. Yuzyk konsuleile parlamendi restoranis lantshi, millest võttis osa Eesti aupeakonsul I. Heinsoo, Leedu konsul J. Zmuidzinas ja Läti konsul dr. E. Upenieks. Kohal viibis ka organiseeriva toimkonna liige W. Pent ja EKN liige Sue Ste. Maries V. Kaldma, kes vestlesid omavahel akutuaalseist probleemidest.

Kolmapäeva pärastlõunal külastasid balti keskorganisatsioonide esindajad Kanada välisministeeriumi.

Eestlaste poolt oli EKN esimees U. Petersoo. abiesimees L. Leivat ja liikmed M. Epner ja Eneri Taul. Neid võtsid vastu välisministeeriumi N. Liidu osakonna juhataja Paul Chapin ja tema abi Jim Mitchell. Kõne all olid mitmed balti rahvastega seotud probleemid. Esimeseks on balti rahvad järele pärinud, et sooviavalduste täitmisel kodumaade külastamiseks, on mõnelt poolt soovitud märkida, et sooviavaldaja on pärit E.S.S.R.-st. Välisministeeriumi poolt selgitati, et ärgu keegi lasku seda oma sooviavaldusele märkida, sest see on võltsimine ja illegaalne. Need, kes on sündinud Eesti Vabariigis, peavad seda ka oma sooviavaldusele märkima.

Nõukogude Eesti andmine sünnikohana on valeandmete andmine.

Teiseks räägiti inimõiguste probleemidest Balti riikides. Eestlased tõid esile Mättiku, Tarto ja Nikluse juhtumid. Välisministeeriumi ametnikud olid küsimusist teadlikud ja ütlesid, et nad hoiavad silma peal neil asjadel ning tahavad nende saatusest rohkem teada, eriti mis on seotud inimõiguste rikkumisega, tuhlasi viidates, et inimõiguste küsimused tulevad jälle arutlusele Madriidis peetaval istungil. Selleks ajaks on vaja materjale, aga ka sellekohaseid kaebusi.

Balti esindajate poolt anti neile üle põhimaterjali viie rahvuse resolutsiooniga tutvumiseks. enne kui see esitatakse Kanada valitsusele Liitunud Rahvaste Organisatsioonis esitamiseks.

Balti Õhtu pidulik osa algas kokteel-vastuvõtuga Parlamendi hoone Confederation ruumis. Eelmiste aastate eeskujul oli ka tänavu iga rahvas organiseerinud oma näituse. Eesti väljapanekul oli Suur Piibel, „Kalevipoeg" ja „Eestlased Kanadas" vajalike seletustega, dekoratsiooniks viikingimotiiviline küünlajalg ja rahvarõivavöö: Eesti Kunstide Keskus oli organiseerinud ka eksliibriste näituse, kus oli näiteid eesti kunstnike A. Lee, J. Saarniidu, E. Pehapi, A. Tamme ja mõned E. Kõksi ja H. Talvaku minigraafilised tööd. Lätlastel oli ehteid, leedulastel mitmesuguseid tekstiilesemeid leedule omaste mustritega.

(Järg lk. 8)

Tervitus USA välisministrilt

Eesti Vabariigi aastapäeva puhul saatis Ameerika Ühendriikide välisminister Cyrus Vance E. V. esindaja Ernst Jaaksonile järgmise kirja:

Mul on au Ühendriikide valitsuse ja rahva nimel Teile ja Eesti rahvale edasi anda tervitusi ja parimaid soove Eesti iseseisvuse väljakuulutamise kuuekümneesimese aastapäeva puhul.

Ameerika on rikastunud paljude inimeste panuste läbi paljudelt maadelt. Uhkus, mida Eesti päritoluga ameeriklased tunnevad oma pärandi üle, on elavaks illustratsiooniks rahvusliku teadlikkuse tugevast tunnetusest eestlaste juures igalpool. Ma kasutan seda võimalust, et Eesti rahvale au anda armastuse pärast, mida ta vankumatult pühendab oma maale, isikuvabadusele ja inimõigustele.

USA kärpis abi Afganistanile

WASHINGTON — Ühendriikide valitsus otsustas kärpida abi Afganistani kommunistlikule valitsusele pärast seda kui Ühendriikide saadik Afganistanis Adolph Dubs terroristide poolt küüditati ning sai surma politsei ja terroristide vahelises tulevahetuses. Ühendriikide võimud mainivad, et Afganistani politsei käitus kokkupõrkes terroristidega hoolimatult ja ettevaatamatult ning teguses N. Liidu nõuandjate näpunäidete ja signaalide järele. Afganistan pidi saama 14,9 miljonit dollarit ameerika abi käesoleval aastal ning 16,9 milj. dollarit järgmisel aastal.

Jaht endisele peaministrile Iraanis

TEHERAN — Iraani muhameedlaste juht Khomeini mainib, et endine peaminister Bakhtiar on maalt põgenenud ja, valitsus nõuab ta välja kui ta kusagil silmapiirile ilmub. Ajatollah lubas samuti teha diplomaatilisi pingutusi, et tuua shahhi tagasi Iraani ja võtta teda kohtulikule vastutusele. Iraani peaministri asetäitja avaldas lootust, et Iraani õlitööstus on juba kahe nädala pärast toibunud ja Iraan on võimeline uuesti õli eksporteerima kuigi praegu ei ole selge kui suurel määral õli kavatsetakse välja viia. Iraani õlitööstus on praegu pahempoolsete radikaalide kontrolli all, kellede hulgas kommunistide agitaatorid teevad tõmusat kihutustööd.

T.E Baptisti kirikus, 883 Broadview Ave. pühap., 4. märtsil kell 6 õ.

NAISKOORI ÕHTU K. RAIDI LAULUDEST

Osalevad: New Yorgi Lawrenceville kooli ja kodumaa naiskoorid helilindilt ning TEBK naiskoor

Juhatavad M. DUESBERG, K. RAID j.t.

Selgitavad sõnavõtud autorilt — Kõik on kutsutud!

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS korraldusel pühapäeval, 4. märtsil kell 3 p.l. Eesti Maja suures saalis

SÕNASILD KODUMAALE 1979

koostöös Eesti Kunstide Keskusega ja teiste organisatsioonidega.

SÕNALISES OSAS esinevad: praost O. PUHM, aupeakonsul I. HEINSOO, EKN esimees U. PETERSOO ja abiesimees H. LUPP, Eesti Liidu Kanadas esimees A. TRUUVERT, Toronto Eesti Võitlejate Ühingu esimees A. KALA ja Eesti Skautide Maleva abijuht skm. E. ALEVE.

KONTSERTOSAS: Esimese Eesti Muusikakonverentsi võistluste talendid: EVI VALGE, ROSE-MARIE LINDAU, TARMO TENG ja JAAN MEDRI. ÕED LINDAUD ja PEETRI KIRIKU NOORTE KOOR „LOOTUS".

Eesti Kultuurfondi laureaatide ja stipendiaatide auhindade väljakuulutamine — PROF. JAAN TIMUSK ja STELLA KERSON

Pääse $3.—, pensionäridel $2.—.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Redeemeri kirikus Bloor St. W. ja Indian Rd.
pühapäeval, 4. märtsil kell 5 p.l.
KONTSERT-JUMALATEENISTUS
Tegevad:
sopran VALVE TALI
orelil EVA RAMMO
sõnalises osas
õp. TÕNIS NÕMMIK

TORONTO EESTI ÕNGITSEJATE JA JAHIMEESTE SELTSI
KALAMEESTE KEVADPIDU
Eesti Majas laup., 3. märtsil 1979 algusega kell 7 õ.
Tants Georg Ilali orkestri saatel
Eeskavas: noortegrupp „JAANIK"
LOOSIMINE ● EINELAUD ● BAAR
Laudade ettetellimine: Ülo Villmäe, tel. 267-6745 Pääse $6.—

KANADA EESTI TEATER 25
PUBLIKU TUNGIVAL SOOVIL KORDAMISELE!
Aldo de Benedett'i ülilõbus kevadkomöödia
„BUMERANG"
EESTI MAJAS, pühapäeval, 11. märtsil, kl. 2.30 p.l.
PÄÄSMED $4.00 — Pension. ja õpilas. $3.00 — müügil Eesti Abistamiskomitees — 461-1344; „Meie Elus" — 466-0951; POKO's (Mt. Pleasant) — 488-2078 ja etenduse eel TEATRI KASSAS.
Informatsioon — 485-7823.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Toronto.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Sta. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $32.—, poolaastas $18.— ja veerandaastas $9.50, kiripostiga aastas $53.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $35.—, poolaastas $19.— ja veerandaastas $10.50. Kiripostiga USA-s: aastas $58.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.50.

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $69.—, poolaastas $34.50 ja veerandaastas $18.—.

Aadressi muudatus 40 c. — Üksiknumbri hind 40 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Vabariigi aastapäev - milleks?

Aastate ja aegade möödudes on mõned pessimistlikumad ja rahvusliku selgroota inimesed meie hulgast küsima hakanud — milleks tähistada veel Eesti Vabariigi aastapäeva kui seda vabariiki enam ei ole ja kui Eestile iseseisvuse taastamine näib olevat kaugete mägede taga? Leidub isegi neid eestlaste ühisvankri servalt allakukkunuid, kelledele isegi Eesti Vabariigi loomise tähtpäeva meenutame on koormav ja raske ja kes toidavad endid nõukogude propagandalainete poolt laiali kantud väidetega, et Eesti iseseisvus oli üks väike ajaloo uperpall, väike paarikümneaastaline vahemäng, millel ei ole aastate pikemas perspektiivis mingit tähtsust.

Õnneks leidub selliste mõtete mõlgutajaid vähe — ainult üksikuid. Eestlaskond paguluses, kaasaarvatud meie nooremad generatsioonid, on teadlikud ja veendunud, et Eesti Vabariigi ajastul on olnud meie rahva ja riigi elus tohutusuur ajalooline tähtsus, mille mõjud kestavad üle aegade ja mis on meie maa anastajatele ja okupeerijatele kõige torkavamaks pinnuks silmas. Eesti vabariigi ajastul vormiti Eesti territooriumil aastasadu võõra võimu all elanud eestlased ühiseks rahvuslikuks tervikuks, neile loodi võimalused oma iseseisva rahvusliku kultuuri täielikuks viljelemiseks ja selle väljaarendamiseks ning eestlased jõudsid selle lühikese iseseisvuse perioodi kestel veendumusele, et nad on võimelised ise oma elu juhtima, iseendid valitsema ja riiki üles ehitama, olles nendeks suurteks ülesanneteks palju paremini ettevalmistatud ning tunduvalt suuremate vaimsete ressurssidega varustatud kui paljud pärast Teist maailmasõda iseseisvuse saanud rahvad.

Meile, välismaailma põgenenud eestlastele ja nende lastele, on saanud selgeks, et see tugev rahvas ei tohi kaduda ega talle pealesurutud vägivallarezhiimi all hääbuda. See rahvas on võitnud endale lühikese iseseisvuse perioodil kätte eluõiguse, mida peavad tunnistama kõik teised rahvad ja riigid. See rahvas suutis enda lühikese aja jooksul üles töötada vanade iseseisvate kultuurrahvaste ridadesse ning võitis endale nende üldise rahvusvahelise tunnustuse. Kui Eestit praegu külastavad läänerikkide ajakirjanikud ja kultuuritegelased kiidavad Eesti läänemaailmalikku ilmet ja seal valitsevat läänekultuurist läbiimbutatud mentaliteeti, siis ei ole need sinna toodud idast tulnud okupeerijate poolt, vaid selle kultuuri ning oma erineva rahvusliku palge on eestlased ise rajanud ja kujundanud oma lühikese iseseisvuse perioodi kestel.

Vabariigi aastapäeva ja meie iseseisva riigi meenutamine ongi selleks, et meie rahva püüdlusi iseseisvuseks alal hoida ja neid tiivustada. Kuid sealjuures on eriti oluline silmas pidada, et Vabariigi aastapäeva aktuste, kokkutulekute ja jumalateenistuste sisu ja mõte ei ole Vabariigi ja iseseisvuse ajastu mälestamine vaid sellest meie rahvale erakordselt tähtsast perioodist jõu, energia ja eeskuju ammutamine tulevasteks tegudeks ja eesti rahva õiguste ja iseseisvuse taastamiseks. Meie peame Eesti Vabariigi aastapäevale lähtuma sellest aspektist, et Eesti riiklik iseseisvus ja meie rahva vabadus ei ole jäädavalt kadunud ja ei ole sellega mälestamisobjektiks vaid et meie rahva iseseisev elu on ajutiselt katkestatud ning et meil tuleb kõigi meil käepärast olevate vahenditega võideldа selle taastamiseks.

Tõsi — neid vahendeid on vähe. Tõsi — meie oleme läänerikkide juures ja Liitunud Rahvaste Organisatsioonis oma nõudmistega ja taotlustega väga tülikateks abiotsijateks ja meist katsutakse alati kaugelt mööda minna või meid täielikult ignoreerida. On ka tõsi, et N. Liidu mõju Liitunud Rahvaste Organisatsiooni ja läänerikkide diplomaatide ja riigimeeste ridades on venelaste viimase aja võitudega ja võimupiiri laiendamisega väga suur ning iga meie katse oma rahva huvides välja astuda surmatakse juba eos. Kuid ükski puu ei kasva taevasse — suvatsetakse ütlelda. Ka Kremli müüride vahele istutatud puu ei kasva pilvedesse ning maailmas tekivad tuuled ja tormid, mis selle ükskord murravad. Teatud tundemärke selleks on juba näha ning meil tuleb alati valvel olla oma jõudude koondamiseks ja meile avanevate soodsate momentide kasutamiseks rahvusvahelisel areenil ja lääne suurriikide juures oma õiguste nõudmiste esitamiseks.

Seniks aga kogume jõudu oma rahva suurest võitlusest ja oma riigi loomisest 61 aastat tagasi ja meenutame oma lühikest kuid tugevakoelist iseseisvuse perioodi. Aktused, kokkutulekud, jumalateenistused ja muud taolised üritused Vabariigi aastapäeva ajal loovad selleks kõige sobivama miljöö ja tausta. Meie elame küll olevikule ja tulevikule, kuid mineviku suursündmused ja saavutused meie rahva elus moodustavad suure osa sellest alusest, millele meie ehitame oma tuleviku.

K. A.

Stalin jälle „nimekirjas"

N. Vene ametlikus 1979. a kalendris on toodud jälle Stalini pilt seoses tema sajanda sünnipäevaga detsembris. Eelmisel aastal see kalender Stalinit ei nimetanud.

Ametlik kalender on N. Venes poliitilise soosikluse barometeer. See on iga nõukogude ametniku laual, kust ta alati võib järele vaadata, kes on tunnustatud ja kes on „non-person". Paul Wohl, ameerika ajakirjanik Moskvas kirjutab, et Stalini küsimus olnud poliitbüroos kaalumisel. Olevat leitud, et Stalinile samasuguse tähelepanu omistamine tema sajandal sünnipäeval nagu Leninile ei tule kõne alla. Kuid tema täielik mahasalgamine oleks ehk liiga palju tähelepanu äratanud. Seetõttu valiti „vaikne kesktee".

Eesti sõdurid võitlustes Narva rindel 1944. aasta talvel.

„Paneks silmad kinni ja nutaks..."

„Tagasipöördumine koju" nimeline fotonäitus Eesti maataludest

Lisaks Eesti maatalu käsitlevale kirjutusele tänavuses esimeses „Sirp ja Vasara" numbris, tullakse sama ajalehe viiendas numbris jälle Eesti talu juurde tagasi, seekord vaadeldes Kiek in de Kökis peetud Peeter Toominga fotonäitust „Tagasipöördumine koju", mis tekitas vaatlejais pessimistlikke mõtteid ja nukra kaduvikumeeleolu.

Seekordne vaatlus on kaheosaline. Ühel pool näituse ja selle avamise kirjeldus, teisel toimetuse võrdlemisi pikad kommentaarid. Kalju Suur kurdab oma ülevaate alguses, et „oleme paljust ilma jäänud. Enamikul meist ei ole enam maal vanaema. Vaevalt et meist kellestki saab maainimene, kuid mingi kummaline igatsus jääb." ja lisab näitusele pilku heites. „Näitus on valus. Ma ei tea kas ainult melanhoolikutele ..."

Näitus avati juba möödunud aasta lõpul. Kahe kiikstajaga vesteldes seletatakse kirjutise autorile, et „kahest asjast ei saa me iial lahti öelda — ajast ja leivast."

Aeg võivat muuta arusaamist, erisuhtumist ja karistavat vigade eest, kuid läbi muutuva aja tormav inimene peab tundma leiva lõhna ja maitse.

Ning kus võib aja toime leiva maitsele ilmneda selgemini kui kodus, kodukülas. Kodu ... kodukülа ... kodumaa ... Milline on ta täna, milline homme?

Viimasele küsimusele P. Toominga fotod ei vastavat. Tema piltidel polevat ei tänast ja veel vähem homset küla. Piltidelt vaatab vastu eilne küla. Õigemini selle küla mahajäetud majad. Fotojutustuse autor ilmselt küsivat, kas me ei hülga kodukülа liige kergekäeliselt, sest „kui palju on neis kodudes olnud lihtsat, inimlikku soojust!"

Lisaks fotodele oli näitusel ka helitaust, mis moodustanud piltidega ühtse terviku. Luuletused, laulud ja külahääled oli valinud näituse koostaja, lindistanud aga helioperaator Toivo Elme ja see kestvat kaks tundi. Hando Runneli luulet lugenud Viiu Härm ja Lembit Ulfsak, kodu laule laulnud Jaak Joala, Andres Ots, Tõnu Tepandi ja Peeter Randma.

P. Toominga oma fotode kõrval oli näitusel ka kunagise Läänemaa Karuse valla amatöörfotograafi Karl Täht'i (1896—1958) töid.

Tema ligi 2000 klaasnegatiivi säilitavat H. Polberg, millest P. Tooming on valinud ja kopteerinud teatava osa.

Omapärane oli näituse avamine. Kõigile külalistele anti trepi alguses põlev küünal. Laskudes mööda iidset keerdtreppi keldrisse, valgustasid külalised seda ise. Keset ruumi asetseval väiksel laual oli vana küünlajalg põlevate küünaldega, kopsakas maaleib ja savinõu soolavõiga. Pärast Kiek in de Köki perenaisele ja Tallinna Linnamuuseumi direktorile leivaviilukate andmist võisid kõik kohalolijad endale leiba lõigata, kui osa kunagisest eesti talu külalislahkusest.

Ajalehe toimetus on vaadelnud külalisraamatut ja avaldab märkneid, milles tulevat esile autori (fotograafi) sõnum. Mõned näited: „Ilus, kurb ja meeldejääv", „Üldmulje kuidagi kurvameelne ja pessimistlik", „Paneks silmad kinni ja nutaks. Lihtsalt", „Väga väljapeetud ja sealjuures masendavalt mõjuv", „Kurb jah, kurb, et kaob või ongi kadunud see, mis teeb meid eestlasteks — kodutalu, kodutunne", „Kurbus tuleb kallale, nähes linna keskel kodu!", kuni paar ärgessiivsemat seisukohta nende poolt, „kes ei ole nõus näituse ja sõnalis-muusikalise kompositsiooni vaimuga.

Toimetusliige kirjeldab näitust. „Trepist laskumisel saadavad külastajat sünkmustad, pildisarnased laudplaadid, mis riputatud seintele. Ekspositsioon algab heleda fotoga murtud puust ja lõpeb sama motiiviga öises tumeduses. Heliprogramm suundub kevadest talve.

Esitamiseks on valitud raskemeelsed luuletused, mida näitlejad loevad samas tundelaadis. Luuletused vahelduvad looduse ja maaelu taustaga":

Tänapäeva leitavat ainult dissoneerivas masinlikus helitaustas, aga homset? Silmatorkav on olnud vastandamine meie kaasajale. Maa oleks nagu välja surnud, teda samastatakse taluga:

„Masendus matab meeli
veristab haavu hinges
rusune inimvare
nõnda kui talutare
ikka see talutare"

ja teisal linlik suusasõitja jõuab maal äratundmisele:

„... tabasin, Eesti, Sus varjutatud valu —
valgete lumiste nõlvade taga
on üksikud hüljatud talud".

Edasi öeldakse: „Kaduviku meeleoluline näitus ei ole tagasipöördumine koju, vaid ära pöördumine kodust. Leiva maitse — see on esivanemate töö ja lootuste maitse. Talu on kodu."

Pessimistlikud mõtted ja tunded on näituse „Tagasipöördumine koju" puhul pealetükkivad. On see autori kavatsus, sõnum?

Kui mitte, siis on see erinevate kunstialade ühendamine väljunud näituse koostaja kontrolli alt, arvab ajalehe kommentaator.

Üldse olevat kogu näituse ümber valitsenud mingi anonüümsus, nii polevat külastajad teadnud, kes on luuletuste autorid, esitajad, lauljad jt. kaastegelased.

„Tagasipöördumine koju" on suuri pettumusi valmistanud sealsele avalikule silmale, nagu on tagasipöördumine koju tekitanud pettumusi ja valu neile väljs-eestlasile, kel on võimalus olnud oma kunagise kodu varemeile pääseda. Mõlemal pool leitakse, et kadunud on see, mis teeb meid eestlasteks: kodutalu, kodutunne.

Pool kartulisaagist hävib

Venemaal puuduvad kartulite alal hoidmiseks vajalikud laoruumid

MOSKVA — N. Liitu ei ähvarda mitte ainult leivavilja nappus, vaid juba viiendat aastat järjest on ka karutlisaak alla loodetud kvantumi. Seda küsimust käsitab oma veergudel nädalaleht „Literaturnaja Gazeta", kes mainib, et probleem ei ole mitte ainult väheses saagis vaid ka kartulite hoidmises.

Ajaleht kinnitab, et N. Liit vajab laoruumi 21 miljoni tonni kartulitele, kuid kasutada olev laoruum suudab mahutada ainult 12 miljonit tonni kartulit.

Edasi selgub ajalehe artiklist, et 20 prot. kartulisaagist läheb kaduma hooletult teostatud koristussöö tõttu,

kuna 30 prot. saagist hävib laoruumide puudumisel ja viletsal transpordil ning 5 prots. mädaneb ebasobivates ladudes. Nende andmete põhjal läheb 55. prots. kartulisaagist kaduma lohakuse, hooletuse ja laoruumide puudumise tõttu.

Kartuli produktsiooni tõstmiseks on valitsus otsustanud tõsta 38 protsendi ulatuses kartulite hulgimüügi hinda, mida maksetakse kolhoosidele ja sovhoosidele. Jaemüügi hinnad on jäänud muutmata, kuna kartuleid müüakse ärides ikka veel 7 cendiga nael.

Ehkki kartulite kasutamine N. Liidus toiduna on 1950-nest aastast peale tunduvalt langenud,

moodustab kartul ikka veel elanikkonnale tähtsama toiduaine kuna 1977. aastal sõi iga nõukogude elanik aastas keskmiselt 170 naela kartuleid.

Kommentaarid

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusest Stokholmist on saabunud „Vaba Eestlase" toimetusele kiri, milles palutakse lehe veergudel avaldada kodumaalt EVV Abistamiskeskusele telefoni teel üle antud läkitust eestlastele Eesti Vabariigi aastapäeva puhul ning teateid poliitvangide kohta. Kirjas on ühtlasi lisatud uuemad fotod Eesti dissidentidest Mart Niklusest ja ja Enn Tartost.

Telefoni teel Eestist üle antud läkituses tervitatakse välismaal elavaid eestlasi Eesti Vabariigi väljakuulutamise 61. aastapäeva puhul ja soovitakse välismaal elavatele eestlastele raugematut jõudu ja edu ühises töös Eesti maa ja rahva ning inimõiguste heaks. Lõpuks mainitakse: Kasutame juhust, et tänada kõiki rahvuskaaslasi võõrsil, kes on meid sõna ja teoga meeles pidanud. Läkitus kannab Mart Nikluse, Enn Tarto ja Erik Udami allkirju.

Meie arvates on sellesarnase läkituse Eestist telefoni teel välismaailma saatmine enam kui kahtlane ja tekib paratamatult küsimus — kas siin ei ole tegemist KGB kõige jämedama provokatsiooniga, et mustata kolme Eestis tegutsevat dissidenti? Meile jääb mõistmatuks, kuidas on kolmel isikul, kes pidevalt on kommunistlike võimude poolt taga kiusatud ja vangis istunud, võimalik Eestist telefoni teel edasi anda välismaale läkitust, mille eest okupeeritud Eestis kohtulikult karistatakse? Meie teadmisel alluvad kõik Eestisse saabuvad ja sealt väljuvad telefonikõned KGB kontrollile ning ametivõimud ei laseks sealt ilma tagamõtteta iialgi välismaailma saata läkitust, milles tervitatakse Eesti Vabariigi aastapäeva puhul eestlasi. Teatavasti kommunistlikud võimud ei tunnista üldse Eesti Vabariigi perioodi ning nimetavad seda väikeseks ajaloo „vahepalaks", mis oli lavastatud välismaa interventsionistide poolt. Kui Eestist sellelaadiline telefonikõne välismaailma tuli, siis peab seal taga olema võimude kuri käsi ja ebaausad mõtted.

Kas meie ei peaks tulevikus siiski olema ettevaatlikumad selliste läkituste avalikuks tegemisega või vähemalt katsuma asja uurima? Või on Abistamiskeskusel Stokholmis tõesti kindlad andmed, et olukord N. Liidus on põhjalikult muutunud ning et iga kodanik võib nüüd telefonitoru kätte võtta ja Rootsi või Kanadasse helistada ning eestlastele head Vabariigi aastapäeva soovida??

*

Detente poliitika raamides tehakse Ühendriikides imeasju. Nii näiteks ilmub lähemal ajal Chicagos kahe vene akadeemiku poolt kirjutatud ajalooline teos, milles kirjeldatakse Ühendriikide ja N. Liidu vahekordi 1917. aastast kuni praeguse ajani. Teose kirjastamiseks kestsid nõupidamised kaheksa aastat ning lõpuks võttis selle ülesande enda peale University of Chicago Press. Ülevaade kannab pealkirja „Russia and the United States" ning selle autoriteks on venelased Nikolai V. Sivatshev ja Nikolai N. Jakovlev, kelledest esimene juhatab Ühendriikide õppeprogramme Moskva ülikoolis ja teine peab rahvusvaheliste suhete alal loenguid Moskvas Teaduste Akadeemias. Lühidalt: väga kõrged ja kvalifitseeritud seltsimehed.

Professoritel pole kahjuks Ameerika kohta midagi head lausuda — pigem võiks ütelda, et kogu teos on algusest lõpuni irisemine ja ameerikaste kritiseerimine. Nii süüdistatakse Ühendriikide „imperialistlikke ringkondi" ristisõja organiseerimises bolshevismi vastu pärast Esimest maailmasõda, Lend-Lease'i saadetistega koonerdamises, Euroopasse maandumisoperatsioonidega venitamises ja pärast maandumist aeglases edasitungis. Akadeemikutel on oma seletus ka 1939. aastal N. Liidu ja Saksamaa vahel sõlmitud mittekallaletungi lepingu kohta. Uheks selle lepingu sõlmimise põhjuseks olevat olnud Ühendriikide neutraalne hoiak ning teiseks olevat natsi Saksamaa ja Jaapani vahele

(Järg lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

3. ja 4. märtsil dr. R. Pahapill, tel. 921-7777.

10. ja 11. märtsil dr. M. Leesment, tel. 481-6834.

Uus juhatus Vancouveri Pensionäride Ühingule

VANCOUVER (VE) — Aktiivne ja kiiresti kasvav Vancouveri Eesti Pensionäride Ühing valis 7. veebruaril toimunud peakoosolekul ühingule uueks esimeheks kaugesõidukapten Albert Krug'i. Pärast valimist ilmuski teadete tahvlile, et uus juhtkond on sobiv ka laevale. Nii on tüürimeesteks Helmi Tutti ja Richard Sukmit (abiesimehed), peastjuaardiks Ivi Valgre (kassapidaja), telegrafistiks Linda Suurkask (sekretär), signalistiks Hilda Joasalu (abisekretär) ja pootsmaniks Alec Kalbus (juhatuse vanem liige).

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina Jaam

Tartu Instituut
ergutab ja abistab eestiainelist uurimis- ja õppetööd
Tartu Instituut palub Teie
majanduslikku toetust
ja testamendis meenutamist
arhiivmaterjale raamatuid
Informatsioon: Dr. E. Aruja
tel. (416) 447-8958

ILMAR HEINSOO INSURANCE
Eesti Majas
958 Broadview Avenue, ruum 202,
Toronto, Ontario M4K 2R6
Telefon 461-0764

Your Independent Insurance Agent
H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

surutud N. Liit tahtnud võita aega oma riigikaitse tugevdamiseks.

Miks jooksis pärast sõda kõik see ilus koostöö venelaste ja lääneliitlaste vahel liiva? Selleks oli kaks mõjuvat põhjust, kinnitavad Moskva ajaloolased. Üheks külma sõja tekkimise põhjuseks olevat olnud Winston Churchilli „raudse eesriide" kõne Fultonis, Missuuris, ning teiseks põhjuseks president Trumani N. Liidu ohjeldamise poliitika.

Kuid professorihärrad on kohe valmis paha mineviku unustama kui Ühendriigid võtaksid aru pähe ja jatkaksid detente poliitika viljelemist. Detente olevat vajalik ühel planeedil rahus elamiseks kuigi sotsiaalsed ja majanduslikud süsteemid on vastandlikud. Ja president Carteri inimõiguste poliitika rakendamise kohta on Moskva ajaloolastel ütelda ainult raskeid sõnu. Kuidas julgevad ameeriklased tulla teisi õpetama kui nad ise pole suutnud lahendada oma rassi- ja inimõiguste probleeme?!

Ameeriklased trööstivad endid sellega, et kuigi raamat on puhas propaganda, siis ometi võib selle kaudu selgusele jõuda, kuidas õpetatakse N. Liidus Ühendriikide ajalugu. See on siiski tibatilluke troost, kuna seni pole Kremlist veel märku antud, et Ameerika professorid võiksid venelaste kirjastusel Moskvas välja anda raamatu, kuidas N. Liit ja kommunism paistavad läbi ameeriklaste prilli.

AMI

Rahvatantsijate lavastuses „Tedrekünka tütred" oli kaastegelaseks „Küläpoiste" lauluansambel, kes hoogsale tantsule lisas vokaalselt samavõrdse panuse. Pildil ansambel laulmas rahvatantsijate keskel. Foto: Vaba Eestlane

Montreali eestlased elavad ooteolukorras

Seltskondlik elu areneb normaalselt ja endises vaimus kuni provintsi tuleviku selgumiseni

MONTREAL — Montreali külastavale torontolasele selgub üllatuseks, et lumehanged on siin märgatavalt kõrgemad ja külm nina näpistamisel tunduvalt häbematum kui Torontos. Ja suvel oma rohelisusega veetelv Mount Royal on selga tõmbanud raagus talvekuue tundudes kuidagi paljakstõmmatuna ja mahajäetuna. Isegi olümpiaküla ja olümpiastaadion oma originaalsete ja suurejooneliste ehitustega, mis viisid Montreali linna pankroti veerele, et suuda lumekütkest imposantselt esile kerkida ning jäävad kuidagi tavalisteks ja tagasihoidlikeks.

Kuid elu on siin suviselt vilgas — tänavaliiklus elav ning tempo suurlinnalik. Südalinna tänavad on säilitanud isegi talvises jää ja lume vaigistuses oma euroopaliku ilme ning äride akendelt vaatavad vastu originaalsed daamide meelitavad moed.

Kahtlemata on Rene Levesque separatismipoliitika Montreali üldisele elule oma pidurdavat mõju avaldanud, kuid see ei torka siiski mõnepäevase külastusretke kestel eriti silma.

Montreal elab nähtavasti ikka veel vanas vaimus ja loodab nähtavasti, et tal ei tule niipea tühjendada ähvardavat separatismikarikat.

Meid huvitab seekord Montrealis siiski rohkem sealsete eestlaste elu kui Rene Levesque suured eraldamise plaanid ja pöördusime „Vaba Eestlase" lugejatele informatsiooni saamiseks Montreali endise seltskonnategelase Juhan Köhleri poole, kes on kahel korral olnud Montreali Jaani koguduse nõukogu esimees ning teeninud kohalikku eestlaskonda Eesti Seltsi esimehena.

Juhan Köhler jutustab meile, et Montreali eestlaste elu on viimaste aastate jooksul koondunud kohaliku Jaani koguduse ümber.

Jaani kirik on nagu tsentraalne keskus, mille seltskondlikes ruumides korraldatakse pidevalt eestlaste mitmesuguseid üritusi, alustades Pensionäride Klubi koosviibimistega ja lõpetades kunstinäitustega. Kuid ka kogudus ise on oma ruumide kasutamisel aktiivne kuna naisring korraldab pidevalt perekonnaõhtuid, kus esinevad noored mitmesuguste ettekannetega. Inglismaalt saabunud õpetaja Heino Laaneots, kes asus koguduse endise õpetaja praeguse piiskopi Karl Raudsepa ülesandeid täitma, on suutnud juba kogudusega tihedalt kokku kasvada ning koguduse liikmed hindavad tema idealistlikke printsiipe koguduse teenimisel.

Ja Montreali Eesti Selts? Kuidas on see oma positsiooni koguduse kõrval säilitanud?

Selgub, et selts töötab endisel kujul praeguse esimehe Erich Aseri juhtimisel energiliselt edasi, korraldades selliseid suuremaid üritusi nagu E. V. aastapäeva aktus, võidupüha tähistamine, kunstinäitused jne.

Seltsile on jäänud ka üldised koordineerivad ülesanded ning ta on eestlaskonna ametlik esindaja Montrealis. Meeskoori tegevus on soikunud, kuid selle asemel on tegevust alustanud võrdlemisi elujõuline segakoor Karl Raudsepp jr. juhtimisel. Täiendkool ja pühapäevakool jatkavad oma tegevust ehkki õpilaste arv on kokku kuivanud. Väga väheseks on jäänud ka skautide ja gaidide pere.

Kas eestlaste arv Montrealis on viimasel ajal tunduvalt vähenenud, eriti arvestades separatistide valitsuse samme inglise keele välja tõrjumisel?

„Tundub nii," ütleb Juhan Köhler. „Eesti noored Montrealis on saanud oma hariduse inglise keeles ja nende tegutsemisvõimalused Quebeci provintsis on piiratud.

Ükskõik milline pantel Quebecis järgmistel provintsivalimistel võimule tuleb, kuid elu siin ei lähe kunagi enam endisele liinile tagasi.

Prantsuse keel jääb domineerima ning meie noortele avanevad teistes provintsides ja Ühendriikides paremad võimalused edasi jõudmiseks kui Quebecis. Nii ongi mõistetav, et paljud eesti noored siit lahkuvad ja neid läheb veelgi."

Kõrvuti noortega on Montrealist ja mujalt Quebecist lahkunud ka vanemaid eestlasi, eriti pensionäre. Nende lahkumise põhjus separatistide võimule tulekul oli mõistetav, kuna inimesed kartsid võõrandamist, pangaarvete külmutamist ja raskusi kinnisvarade realiseerimisel tulevikus. Nüüd on olukord siiski enam-vähem stabiliseerunud ja vanemate eestlaste väljarändamine on seisma jäänud. „Aga kui kauaks?" küsib Juhan Köhler ja lisab siis täiendavalt: „Kui Quebec peaks kujunema iseseisvaks riigiks, siis tuleb uus krahh ja uus rahvaste rändamine."

Kui esitame Juhan Köhlerile küsimuse, mida ta isiklikult arvab kauase Quebeci elanikuna Kanada prantsuskeelse provintsi tulevikust, siis vastab ta, et tema arvates ei eraldu Quebec iseseisva riigina Kanadast.

Levesque tegevus laseb järeldada, et ta tahab endale rahvalt mandaati saada, mis võimaldaks tal Quebecile erilist staatust välja kaubelda. Sära, mis ümbritses Rene Levesque'i separatistide võimule tulekul on löönud pikapeale tuhmuma ja inimesed on hakanud aru saama, et kõik pole kuld mis hiilgab. Praeguses olukorras tundub, et rahvas on jäänud üldiselt äraootavale seisukohale, oodates sündmuste arengut. Ning see areng ei ole Levesque'ile eriti lootustandev, kuna paljud firmad ja ettevõtted lahkuvad vaikselt Quebecist. välisinvesteeringud on kadunud ja Montrealis pole peaaegu üldse enam mingisugust ehitustegevust. Montreal ei ole enam Kanada majanduselu peajinn ning raskuspunkt on üle kandunud Torontosse.

Paljudele inimestele hakkab selgeks saama, et Quebec oma 6 miljonilise elanikkonnaga moodustab ainult väikese osa Põhja-Ameerika kontinendist ning sellega peaksid separatistid ja nende poolehoidjad Quebeci tulevikuplaanide kujundamisel tõsiselt arvestama.

Jutuajamise kokkuvõtteks võiks ütelda, et Quebeci elanikkond on asunud tuleviku suhtes ooteolukorda. Ning ooteolukorras on ka Montreali eestlaskond, kes olukorra selgumiseni jatkab aga oma elu senise intensiivsusega ja senise mustri järele.

Vabariigi aastapäev Jakobi kirikus

Eesti Vabariigi 61. aastapäeva pühitsemine Toronto Jakobi kogduses kujunes pühapäeval, 18. veebr. eriti pidulikuks. kuna pärast jumalateenistust toimus Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoori ja „Helletajate" esitusel luule ja laulude õhtu, mida juhatas Olaf Kopvillem. Sama kavaga olid nad paar nädalat varem esinenud Hamiltonis, kus see väga kõrget hinnangut leidis, ja millest meie ajalehes on juba varem kirjutatud.

Hamiltoni Eesti Segakoor laulab väga hästi, hääled on tasakaalus ja säravalt värsked. Eraldi võiks märkida sopran Valve Tali solistina ja Eva Rammot saatjana, kelle koosmusitseerimine oli väga nauditav. Lõpuks pakkus koguduse naisring kohvi, vesteldi mõnusalt ja muljeid vahetades.

4. märtsil samas kirikus toimuval kontsertjumalateenistusel esinevad samuti V. Tali E. Rammo klaveri ja oreli saatel.

● Läti akadeemilistest organisatsioonidest on mitmed sündinud Tartus. Nende seas ka 1899. a. asutatud korporatsioon Letgallia, missugusse koondusid rohuteadust õppivad lätlased. Liikmeskonnas oli ka rohuteadlastest eestlasi, kelledel ei olnud organiseerumiseks teist teadusalast organisatsiooni peale saksa omade sellel alal. Letgallia tähistas möödunud nädalavahetusel 80. juubelipäeva. Selle korporatsiooniga on sõpruslepingus korporatsioon Rotalia, kellel kord New Yorgis oli nendega ühiskorter. Juubelipäevale, mis haarab Põhja-Ameerikas elavaid liikmeid, sõitis Rotalia esindajana Rudolf Hämar New Jerseyst. kes oli sõpruslepingu sõlmimisel üheks selle allakirjutajaks.

ILMUS
Herbert Salu
„LASNAMÄE LAMBURID"
Romaan — 240 lk.
EESTI KIRJANIKE KOOPERATIIV

Hinnad tellijaliikmeile:

	üksikraam.		poolsari (6 raamatut)		sari (12 raamat.)	
	br.	köit.	br.	köit.	br.	köit.
USA ja Kanada $	5.90	8.—	33.—	46.—	64.—	89.—

Kaanehind mitteliikmeile: br. $8.—, köit. 10.50

ESINDAJAD KANADAS:
A. Viirlaid, 63 Glen Davis Cresc., Toronto M4E 1K7, Ont.; Estonian Publishing Co. „Meie Elu", 958 Broadview Ave., Toronto M4K 2R6, Ont.; E. Kalm, R. R. 2, Breslau, Ont. N0B 1M0; E. Kivestu, 588 Westluke Ave., Montreal H4X 1P7, Que.; O. Laaman, 1415, 28 St., W. Calgary T3C 1L8, Alta; V. Lenk, 511 Lawson Rd., London, Ont. N6G 1Y1; H. Lille, 1 Eriksdale Rd., Etobicoke M9C 2B5, Ont.; V. Metski, 6 Dawn Rd., St. Catharines L2N 4M7, Ont.; L. Normet, 343 Cannon St. E. Hamilton, Ont. L8L 2C1; K. Pikker, 3876 Pandora St. N. Burnaby, B.C. V5C 2A5; V. Sprague, 2313 Samuel Drive, Ottawa K1G 3C3, Ont.; The Scandinavian Shoppe, 311 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N7; U. Veedler, 47 Kent Ave., Sault Ste. Marie, Ont.

Koorid vajavad noori lauljaid

STOKHOLM — Eesti Lauljaskond Rootsis (ELR) korrapärane esinduskogu valis 21. jaanuaril uude juhatusse esimeheks Jüri Raidi, abiesimeheks Maks Läätsi, laekuriks Elise Truuverti, kirjatoimetajaks Erna Klemmeri ja abikirjatoimetajaks Viktor Marveti.

Koosolekul võeti arutusele noorte kaasatoomine meie lauluperesse.

Arvestades eelseisvat ESTO-80 laulupidu, võeti küsimuse alla ka kooride ühisproovide võimalused.

1977. aasta ELR esinduskogu koosolekul otsustasid Rootsis tegutsevad eesti koorid pöörduda eesti avalikkuse ja organisatsioonide poole, et nende poolt korraldatud avalikel üritustel, mille osavõtu eest publik tasub, maksaks ettekantavate helindite autoritele puhtast ülejäägist 10% või maksimaalselt kuni 200.— krooni.

ELR lootis, et selle aktsiooniga liituksid ka teised eesti organisatsioonid. Kahjuks on tagajärg olnud kasin ja on ka selge, et see tasu ei kata heliloojate kulusid.

ELR aktsioon ei suuda kuidagi tasuda seda suurt tööd, mida meie heliloojad oma igapäevase töö kõrvalt teevad — see tasu on ainult sümboolne.

Sellega näitame ära meie tänu esinejate ja kuulajaskonna poolt nende heliloojate vastu, kes hoolitsevad meie heliloomingu arenemise eest.

(ELR/EPL)

● Endise abipresidendi ja New Yorgi osariigi kuberneri Nelson A. Rockefelleri mälestusteenistusele Riverside Park kirikus kutsutud 2500 isiku seas oli eestlastest Alice Kõiv Tuvike, kes enne puhkepalgale minemist kadunu perekonnas töötas kokana.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$32.—	$35.—
Poolaastas	$18.—	$19.—
Veerandaastas	$ 9.50	$10.50

KIRIPOSTIGA

	Kanadas:	USA-s:
Aastas	$53.—	$58.—
Poolaastas	$28.—	$30.—
Veerandaastas	$15.—	$16.50

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $69.—, poolaastas $34.50, veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 40 centi. Üksiknumbri hind 40 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." ..... 197.... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

(Järg lk. 3)

OOTAMATULT LAHKUS MEIE KALLIS ABIKAASA, ISA, VANAISA, VEND JA ONU

AUGUSTIN UESSON

Sündinud 12. mail 1911 Läänemaal
Surnud 22. veebruaril 1979 Torontos

Mälestavad südavas leinas

ABIKAASA
EVI, REIN, ENE ja väike MARTIN
JÜRI ja MONIKA

ARMAST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

EDUARD JÜRIMÄE'd

sündinud 8. detsembril 1888 Vesneris
surnud 20. veebruaril 1979 Väägveres

mälestavad tänutundes

ABIKAASA
ENDEL perekonnaga
ILMAR perekonnaga
MILVI perekonnaga
HELJU ja ESTER lastega
HELGI

ARMAST NAABRIT „JÕEKAARULT"

AUGUST UESSON'i

mälestavad

ARNOLD ja LEIDA KUUL
JUHAN ja SUSI KOLGA
KARL ja HELJO NOVEK
ANTS ja MAIMU PURJE
HENN ja HELMI RÜNDVA
HENNO ja LEA RÜNDVA
WALTER ja ENDLA SCHÄER
ARMIN ja LISANNE VAHER
HELGA ROMAN
JOOSEP ENGSO

KALLIST SUGULAST

AUGUST UESSON'i

mälestavad leinas

ALMA ja JUHAN
LEILI ja DAVE
INGE ja JAAN
SANDRA ja THOMAS
ALLAN

PUHKA RAHUS KALLIS SÕBER

AUGUST UESSON

EMKA ja VEIKO

ARMAST

KUSTI UESSON'i

mälestavad

ELLEN ja MEMM
VIRVE ja PEETER
MAGDA ja OSVALD

KALLIST SUGULAST

AUGUST UESSON'i

mälestab leinas

JOHAN UUESOO abikaasaga

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

AUGUSTIN UESSON'i

leinavad

RAOUL ja HELGA
JUHAN ja MARTA
KARL ja AINO

TUBLIT JÕEKAARULAST JA ÜHINGU ASUTAJAT-LIIGET

AUGUST UESSON'i

mälestab

ÜHING EESTI SUVEKODUD „JÕEKAARUL

OOTAMATULT LAHKUNUD HEAD SÕPRA

AUGUST UESSON'i

mälestavad

SILVI IVARDI
LEO ESKEN perekonnaga

„Musica Divina" ja „Musica Viva" kontsert

Pühapäeval, 18. veebr. toimus Toronto Holy Trinity kirikus „Musica Divina" lauljate ja „Musica Viva" kammerorkestri vaimulik kontsert, selle asutaja ja hinge Lembit Avessoni juhatusel, mis jättis tänulikule kuulajaskonnale sügava elamuse. Juba sisenedes sellesse 130 a. vanasse kirikusse Eaton Centre'is, haarab sind mingi n.n. „vana kiriku" pühalik tunnetus, mis puudub uutes moodsates kirikutes. On see sajaaastaste kiriku müürikivide salajane kõnelus või hõng, kõrgete kitsaste akende vaikne silmitsemine, vanade kivitahvlite kirjad, omapärane altariruum, kõrge maalitud lagi, või vana laudadest põrand kõvade pinkidega, kõik see nagu vallutab kirikulist vaikseks ja mõtlikuks ja vastuvõtjaks sellele, mis tulemas. Seda tunnetust aitasid tugevasti süvendada L. Avessoni poolt juhatatud koorilt ja orkestrilt ettekantavad palad, kus koori, orkestri ja oreli hääled ühinesid palvuseks ja kiidulauluks Kõigeväelisele.

Kontsert algas tshehhi helilooja Leon Janacecki kandaadiga „Vater unser" saksakeelse tekstiga, koorile ja tenorile orelisaatega. Tenori solistiks oli Torontos hästituntud raadios ja T. V.-s esineja Albert Greer. See raskelt õpitav helitöö on väga omapärane rütmilt, harmooniliselt ja meloodiliselt, tundudes kohati väga moodne, sealjuures aga ka ürgselt vana-tõsine. Albert Greeri pehmelt briljantne hääl, nii sügavalt tunnetatud esitusel lõi tõsise Meie Isa palve meeleolu, millesse liitusid koor ja oreli kohati väga müstiline saade. Kui seda helitööd värvides tunnetada, ilmub nägemusse mingi sinihall-violetne värvimaaling.

Järgmisel esitati C. H. Grauni orelikontsert, mis orelisolisti Lembit Avessoni meisterlikus esituses orkestri saatel kõlas sädelevalt-rõõmsalt. A. Corelli „Concerto Grosso" orkestrilt L. Avessoni juhatusel esitati samuti väga viimistletult ja säravalt.

Lõpupalas oli Lembit Avessoni „Jubilate Deo", mille esiettekanne toimus eelmisel aastal Peetri kirikus. „Jubilate Deo" on suurepärane helitöö, mis koori — solistide, alt Irene Loosbergi, sopran Louis Bradley, bariton Avo Kittaski, vaskpillide ja oreli ühisel koostööl andsid vist igale kuulajale sama mulje: tore ja magnifikaatne. Isiklikult tajun seda helitööd tervikuna „kuuenda meelega" nagu määratut kiirgavvalget templit, mille sammastik ulatub lõpmatusse, mitmes variandis erevalgetesse kiirtesse.

Holy Trinity pingid oleksid lahkesti vastu võtnud rohkem kuulajaid — kahju ärajääjaist! Tänu Lembit Avessonile, tema muusika, suure andekuse ja tubliduse eest!

L—t.

Valdeko Veemees Vancouveris Eesti Kirikufondi presidendiks

VANCOUVER (VE) — Eesti Kirikufond on Vancouveri eesti organisatsioonide hulgas võibolla kõige vähem tuntud, kuid ometi on tal 339 liiget — neist 260 perekonda, 78 üksikliiget ja üks auliige. Kirikufond pidas 14. veebrauril oma peakoosoleku, kus senine president Eduard Kalkun loobus edasi kandideerimast ning tema asemele valiti uueks presidendiks Valdeko Veemees.

Eesti Kirikufond ehitas ja omab Vancouveri eesti tuntuima ehituse — kiriku, mida kasutavad eesti luteriusu koguduse ja eesti ap.-õigeusu Püha Maarja kogudus. Kõrvalruumides käib eesti kultuurikandjate vilgas tegevus — laulukoor, rahvatantsijad, näitlejad ja pensionärid korraldavad siin oma harjutusi ja koosolekuid.

Samuti on siin kodu leidnud Vancoveri Eesti Seltsi täiendusskool.

Kohaliku hindamiskomisjoni poolt on arvestatud E. K. maa väärtuseks $157.650 ja ehituse väärtuseks $204.500.

Peakoosolekul loobus senine president Eduard Kalkun kandideerimast ja astus tagasi ka direktorikohalt, arvates, et ta on küllalt kaua teeninud eesti ühiskonda.

Möödunud aasta jooksul oli surma läbi lahkunud Nikolai Andresson, kes oli E. K. asutamisest peale direktorina tegutsenud. Teda mälestati leinaseisakuga. Mitmed direktorid, kes olid ametivanuse tõttu välja langenud, ei soovinud enam kandideerida. Nende asemele valiti uuteks direktoriteks Raymond Rannala, Ivi Valgre, Valmar Tamm ja Toivo Laanemäe. Endistest direktoritest valiti tagasi Luise Kibuvits.

Pärast peakoosolekut toimunud direktorite nõupidamisel valiti uus juhatus koosseisus president Valdeko Veemees, laekur Ivi Valgre, sekretär Raymond Rannala, abipresident Harry Muld.

Majavanema leidmine jäi juhatuse mureks. Senine majavanem Vic Remmelg ei saa oma töökoha tõttu enam edasi tegutseda. Koosolek avaldas talle tänu, samuti ka kaua-aegsele majaemale Anna-Marie Põllule, kes tervislikel põhjustel oma tööst loobus.

Eesti Kirikufondi väljaminekud lähevad kõik oma ehituse korrashoiuks. Eesti Kirikufondi sissetulekud on peamiselt kahest allikast: ehitust kasutavate organisatsioonide poolt makstakse korrastuse ja kulude arvel $4.675 aastas. Ülejäänud sissetuleku moodustavad annetused jõulutervitusteks, liikmemaksud ja muud toetused.

Viimaste aastate laekur Luise Kibvits on eriti agaralt tegutsenud: jõulutervitusteks laekus $2.689.50 ja liikmemaksudeks $1.005.

Jõulutervituste aktsiooni algatas Vancouveris Eero Muna 1962. a. Aastate jooksul on sellega ühinenud rõhuv enamus Vancouveri eestlaskonnast — tervitajate nimed avaldab Eesti Kirikufond VES „Postipoisis".

Muude toetuste all laekus T. Laanemäe filmiõhtust $124 ja N. Nellise filmiõhtust $74.

Eesti Kirikufond ehitas nii kiriku kui ka kõrvalruumid võlavabalt paljude liikmete tööpanusega lisaks rahalisele toetusele.

Peakoosolekul anti Peetri kogudusele nõusolek alustada eeltöid käärkambri ehitamiseks, kui linnavalitsus selleks peaks loa andma.

Kuna Vancouveris on aastaid olnud kõne all ka kohalike organisatsioonide arhiiviruumide ehitamine, siis avaldati lootust, et selle võiks käärkambriga samal ajal ehitada.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Sini-must-valge Toronto raekoj lipumastis

Möödunud reedel ke mikul toimus Toronto r asuval väljakul Vabar päeva puhul eesti sini- rahvuslipu heiskamine ees olevasse lipuvard heisamise tseremooni osa umbes 25 eesti org nide esindajat, keda t ronto linnavolinik T recht, kes avaldas loot ti saab jälle vabaks. juures viibis ka linn Wardle. Tony Ruprech sele vastas Eesti aupe mar Heinsoo, kes tä Ruprechti eesti rahva ja taotluste hindamise rahvuslipp kerkis Rae masti sündmust k eestlaste poolt lauldud vushümni helide saate Pärast pakuti eestla ja hoones kohvi.

Parlamendis nõ kompensatsioo venelaste pool riisutud varan

Konservatiivide pa luv ukraina päritolu parlamendiliige Yuri S nitas 16. veebruaril O lamendis, et N. Liidu sub igal aastal umbes dollarit nende kanada dustompudest, kelled lased N. Liidus. Sellega tas ta ettepaneku, et litsus alustaks N. Liid ga läbirääkimisi, mis N. Liidult täies summ satsiooni nende vara mis kuulusid varem Kanada kodanikele n kogude valitsus oma Teist maailmasõda. Sa maksta N. Liidus su pärandustompudest v dusosad nende Kanad sugulastele. Seadus tama ka N. Liidu po vat protseduuri, n raudeesriide taga el sed saavad Kanadas randusest kätte ainu oma pärandusest, ku sellest läheb riigile. esimees mainis, et Y ettepanek on küll tä kuid see ei ole siiski line, et seda peaks pa tusele.

Massiline lahk CIA teenistus

WASHINGTON — mainitakse, et terve paistvaid Keskluure A dudest on oma ameti maste kuude kestel siirdunud enneaegsel Ametist loobumine on moraali ja prestiizh viimaste aastate ametkonna huvigas on suurendatud järelval liini, kuna CIA arhiiv kaduma tähtsaid do on esinenud isegi ju ametnikud on vara mente ning müünud tele.

Vangistatud U sõdur vabast Teheranis

TEHERAN — Kho vabastas Ühendriikid Ken Krausi, kes sai nis Ühendriikide sa ründamisel haavata hempoolsed terroristi last vanglasse. Am vabastamine toimus Ühendriikide ägeda Ken Kraus lahkus T nu teel ning saabus kidesse.

JAAN AL
KATUSE
Tel. 699-
Teeme uusi ja par
nii linnas kui k

Sini-must-valge Toronto raekoja lipumastis

Möödunud reedel kell 10 hommikul toimus Toronto raekoja ees asuval väljakul Vabariigi aastapäeva puhul eesti **sini-must-valge** rahvuslipu heiskamine raekoja ees olevasse lipuvardasse. Lipu heisamise tseremooniast võttis osa umbes 25 eesti organisatsioonide esindajat, keda tervitas Toronto linnavolinik Tony Ruprecht, kes avaldas lootust, et Eesti saab jälle vabaks. Sündmuse juures viibis ka linnavolinik T. Wardle. Tony Ruprechti tervitusele vastas Eesti aupeakonsul Ilmar Heinsoo, kes tänas Tony Ruprechti eesti rahva püüdluste ja taotluste hindamise eest. Eesti rahvuslipp kerkis Raekoja lipumasti sündmust kaasaelavate eestlaste poolt lauldud Eesti harvushümni helide saatel.

Pärast pakuti eestlastele raekoja hoones kohvi.

Parlamendis nõuti kompensatsiooni venelaste poolt riisutud varandustele

Konservatiivide parteisse kuuluv ukraina päritoluga Kanada parlamendiliige Yuri Shymko kinnitas 16. veebruaril Ottawas parlamendis, et N. Liidu valitsus riisub igal aastal umbes 10 miljonit dollarit nende kanadalaste pärandustompudest, kelledel on sugulased N. Liidus. Sellega seoses esitas ta ettepaneku, et Kanada valitsus alustaks N. Liidu valitsusega läbirääkimisi, mis taotleksid N. Liidult täies summas kompensatsiooni nende varanduste eest, mis kuulusid varem praegustele Kanada kodanikele ning mis nõukogude valitsus omandas pärast Teist maailmasõda. Samuti tuleks maksta N. Liidus surnud isikute pärandustompudest välja pärandusosad nende Kanadas elavatele sugulastele. Seadus peaks takistama ka N. Liidu poolt kasutatavat protseduuri, mille alusel raudeesriide taga elavad sugulased saavad Kanadast päritud varandusest käte ainult ühe osa oma pärandusest, kuna suur osa sellest läheb riigile. Parlamendi esimees mainis, et Yuri Shymko ettepanek on küll tähtis küsimus, kuid see ei ole siiski niivõrd pakiline, et seda peaks panema häältusele.

Massiline lahkumine CIA teenistusest

WASHINGTON — Washingtonis mainitakse, et terve rida silmapaistvaid Keskluure Agentuuri jõudest on oma ametikohtadest viimaste kuude kestel loobunud ja siirdunud enneaegsele pensionile. Ametist loobumine on tingitud CIA moraali ja prestiizhi allakäigust viimaste aastate jooksul. CIA ametkonna hulgas on viimasel ajal suurendatud järelvalvet ja distsipliini, kuna CIA arhiivist on läinud kaduma tähtsaid dokumente ning on esinenud isegi juhtumeid, kus ametnikud on varastanud dokumente ning müünud neid venelastele.

Vangistatud USA sõdur vabastati Teheranis

TEHERAN — Khomeini valitsus vabastas Ühendriikide allohvitseri Ken Krausi, kes sai hiljuti Teheranis Ühendriikide saatkonnahoone ründamisel haavata ning kelle pahempoolsed terroristid viisid haiglast vanglasse. Ameerika sõduri vabastamine toimus alles pärast Ühendriikide ägedaid proteste. Ken Kraus lahkus Teheranist lennu teel ning saabus koju Ühendriikidesse.

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

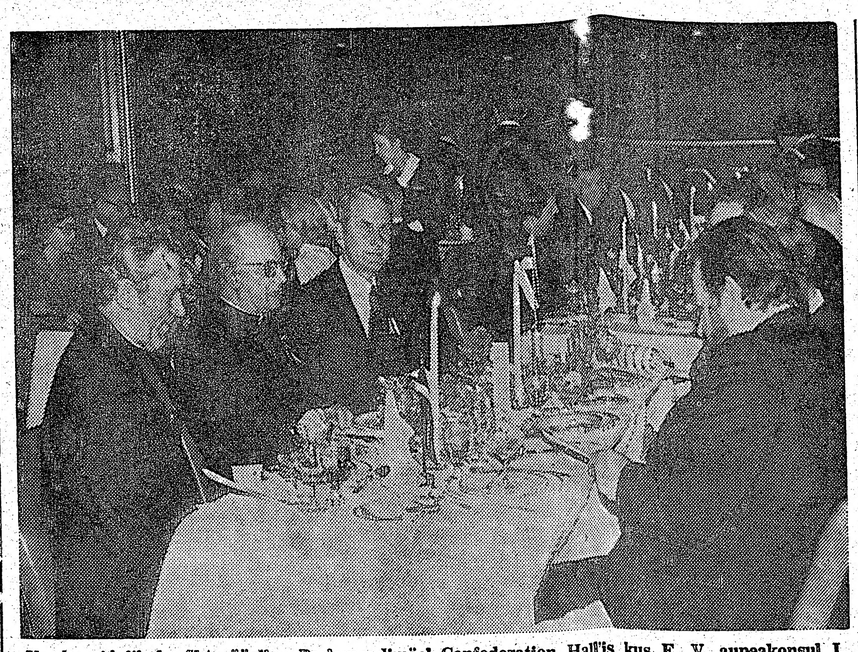

Vaade pidulikule õhtusöögile Parlamendimäel Confederation Hall'is kus E. V. aupeakonsul I. Heinsoost vasakule on õhtu kõrgeim külaline Vatikani saadik nuntsius Palmas. Paremal esimene Läti Föderatsioon Kanadas esimees T. Kronbergs. Foto: Vaba Eestlane

Usk ja lootus Eesti vabanemisesse

(Algus lhk. 1)

Konsul Heinsoo mainis, et ta kasutab Eesti vabariigi 61. aastapäeval juhust, et tänada Kanada eestlaste nimel Ühendriike ja Kanadat, kes venelaste vägivalda pole tunnistanud. Ühtlasi kinnitas kõneleja, et eestlased ei aktsepteeri kunagi praegust olukorda Eestis oma maa ja rahva tuleviku lõpliku lahendamisena. Ta ütles, et kui enesemääramise õigust peetakse universaalseks printsiibiks, siis tuleb seda rakendada ka Eestis.

Pärast ingliskeelset sõnavõttu pöördus I. Heinsoo ka lühikese eestikeelse tervitussõnavõtuga rahva poole, tõstes eriti esile patrioote kodumaal,

kes eluga riskides peavad võitlust eesti rahva õiguste ja vabaduse eest.

Ta lõpetas sõnadega, et Eesti oli vaba — ta peab jälle vabaks saama.

Järgnes Inga-Pia Korjuselt orelil esiettekandena R. Toi „Pastoraal", mis oli pühendatud Toronto Eesti Seltsile Vabariigi aastapäevaks.

Aktusekõne oli Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimehelt U. Petersoolt, kes eriti manitses eestlasi suuremale ohvrimeelele ja panusele eesti rahva eluliste huvide ja vabaduse eest võitlemisel. Kõne juurde tuleme pikemalt tagasi järgmises „Vaba Eestlase" numbris.

Estonia orkester, kellel oli aktuse muusikalises osas eriti suur osa täita, esitas seejärele A. Virkhausi „Eesti pinnal", mille viisi põimik oli U. Kook'ilt, kes ühtlasi juhatas ka ettekannet. Tervitusi —nii suusõnalisi kui ka kirjalikke— oli erakorraliselt rohkesti. Kirjalikud tervitused kandis ette aktuse teadustaja Eneri Taul. Esimene tervitus oli peaminister Pierre Trudeault. Pikemas ja südamlikus sõnastuses oli tervitanud konservatiivide partei ja opositsiooni juht Joe Clark. Peale selle oli kirjalikke tervitusi senaator Stanley Haidasz'ilt ja teistes linnades asuvatelt Eesti Seltsidelt.

Suusõnaliselt tervitasid: Ühendriikide peakonsul J. Diggins, kes toonitas üldist võitlust inimõiguste rakendamise eest, Läti aukonsul Torontos dr. E. Upenieks, kes andis edasi lõunanaabri tervitused ning kriipsutas eriti alla Balti rahvaste hävimise ohtu, Ontario parlamendiliige D. Rotenberg, kes Ontario peaminister W. Davise esindajana avaldas lootust, et noored viivad meie vabadusvõitlust edasi ja et Eesti saab kord tõeliselt vabaks, Ontario opositsiooni ja liberaalide partei juht dr. S. Smith, kes mainis, et ta vanaisa saabus siia Leedust immigrandina ja et ta tunneb uustulnukate olukorda ja probleeme.

Dr. Smith kinnitas, et Balti riikides ei eksisteeri vabadust ja tõi oma kogemustest näiteid selle kohta, kuidas nõukogude võimud vabaduse taotlejaid ülbelt kohtlevad.

Kõneleja avaldas lõpuks lootust, et see päev saabub. kus Eesti saab jälle vabaks. Edasi tervitasid Ontario kultuuriministri esindaja T. Rachwall, Toronto linnavolinik T. Wardle ja East Yorgi linnapea esindaja linnavolinik G. Grann. Eriti südamlik tervitus oli T. Wardlelt, kes esile tõstis ka eestlaste suurt töökust ja nende panust tubli rahvusgrupina Toronto ülesehitamisel.

Toronto Eesti Meeskoorilt oli kavas kaks laulu — C. Gounod'i „Sõdurite koor" ja R. Toi „Ela, Eesti". Koori juhatas H. Toi, klaveril esines Asta Ballstadt. Kava lõpuosas kõlas segakoorilt, meeskoorilt ja Estonia orkestrilt M. Miido „Me tuleme" ja J. Aaviku „Hoia, Jumal, Eestit", mis on kujunenud teiseks rahvushümniks, mida rahvas kuulas püsti seistes. Järgnes kohe aktuse lõppakordina Eesti hümn ja lippude väljaviimine auvalve saatel. Ees-Vabariigi 61. aastapäeva tähistamiseks korraldatud aktus oli lõppenud, kinnitades usku meie rahva tulevikku ja tiivustades neid suurematele pingutustele oma rahva õiguste ja vabaduse taastamiseks.

Laulu- ja meremeeste ühine E.V. aastapäev Eesti Majas

Toronto Eesti Meeskooril on kujunenud meeldivaks traditsiooniks Eesti Vabariigi aastapäeva naabruses oma perekonnaõhtu korraldamine. Viimastel aastatel see on laienenud Eesti Kaubalaevastiku Juhtkonna Toronto Koondise oma alla võtmisega. Laupäevaõhtusest koosviibimisest osavõtjaid täitsid Eesti Maja suure saali, kes elasid kaasa esimese poole aktuslikule, kodumaa mõtetega seotud osale ja teisele seltskondlikule osale.

Koori esimees A. Raag ütles kõigile tere tulemast, märkides et sel aastal juhtub koosviibimine olema 61. Eesti sünnipäeval. Ta tervitas kohalviibivat VR kavaleri Nikolai Valget ja teiste organisatsioonide esindajaid ning Eesti Kaubalaevastiku juhtkonna peret, kes juba kolmandat aastat on leidnud ankrukoha meeskoori perekonnaõhtul.

Eesti Vabariigi sünnipäevamõttelise kõne pidas koori auliige dr. R. Toi. Ta ütles. et ajalugu näib olevat sündmuste lugu mida tulnuks vältida, kuid sama ajalugu jutustab legendaarseist vabadusiha näidetest. Praegu ligi kolmandik Euroopat igatseb vabadust asiaatide võimu alt. Allaheidetud rahvad on jäänud püsima siis, kui nad suutsid säilitada oma keele ja kultuurivabaduse. Eesti keel on ja jääb mõjuvõimsaks relvaks meie rahvuslikus arsenaalis.

Eesti keel seob meil üle mandrite ja merede, ilma poliitilise kõrvalmaiguta ühendab eesti keel meid kodumaa eestlastega.

Eesti keel elab veel. Kui aga võtta rahvalt tema minevik, kultuur ja keel — see rahvas hävib ilma Siberisse saatmata.

Kõneleja nentis meie hulgas teatud väiksuse religiooni. Ta märkis oma kogemusist, et meeskooride ringreiside puhul pole kunagi oldud huvitatud, kust need lauljad tulevad, vaid milline on nende laulu tase. Kunstide hulgas pole väikseid rahvaid, vaid loomingu tulemused määritlevad rahva suuruse.

Edasi ta märkis, et kardame liigse intensiivsusega pahandada meid veel tunnustavaid valitsusi. Kuid meil on üks kvaliteet, mida võiks kasutada oma anastatud kodumaa kasuks — kohalike asukohamaade kodanikena on meil suur õigus siinseil mandreil, me peame üha julgemini lähenema küsimusele otse kohapealsete rahvaesinduste kaudu.

Praegu on kodumaal käimas ajaloo ümbertegemine, kus Eesti Vabadussõda nimetatakse kodusõjaks, mõnelt poolt klassisõjaks. Kuna sõjaaegsed materjalid näitavad, et sõja ajal olid eestlaste vastasteks hiinlased, siis ei saa juttu olla kodusõjast! Kodumaal väljaantud laulupeo juhendi eessõnas on öeldud, et Eesti oli väljakistud Venemaa majandushust. Venemaa pole idapoolsem Euroopa, vaid kõige läänepoolsem Aasia.

Eesti Vabariiki on kindel füüsiline ja juriidiline mõiste, millele N. Liit ka ise tunnustavalt alla kirjutas.

Lõpuks ta soovis jälle sellise tunde õitsele tulekut, kus üks eestlane teist kohates tunneks tõsist headmeelt. Kuigi vabadus pole praegu kättesaadav, on maa ja rahvas alles, ja see maa ja rahvas on osa minu minevikust, olevikust ja tulevikust. Ta on ju minu vend. Eesti Vabariigi tulevik, eesti maa ja rahva vabaduse taastamine on lõpuks ikkagi nende eestlaste käes, kes seda taastamist nõuavad ja taotlevad. Õiguse ja õigluse mõisted on universaalsed ja tuleb selgesti ka eestlase, olgu mistahes kodakondsuses, õigus nõuda vabadust Eesti riigile ja rahvale.

Järgnevalt T.E. Meeskoor saatis oma heliseva tervituse kodumaale lauluga „Helju hella tuulekene . . ." ja jätkas siis lauludega Kunileidi „Sind surmani" ja J. Aaviku „Kodule". Koori juhatasid kordamisi H. Toi ja Asta Ballstadt.

Muusikalises osas esinesid veel noored kunstnikud Roy Madalvee ja Karen Viinamäe.

Esimeseks esitasid nad Beethoveni sonaadi I osa flöödile ja klaverile, teiseks Fukushima „Requémi" sooloflöödile ja kolmandaks Martinu sonaadist esimese osa flöödile ja klaverile. Noored muusikud õpivad mõlemad Toronto ülikooli muusikaosakonnas ja suutsid harmooniliselt oma muusikalisi palasid esitada.

Lõpusõna ütles koori toetajaliikmete sekretär ja Eesti Kaubalaevastiku Juhtkonna Toronto Koondise esimees J. Luide, tänades õhtule kaasaaitajaid, tuues eriti esile naissektsiooni tööd, kes esinaise Salme Vesi ja peaperenaise pr. Püssi juhatusel olid valmistanud maitsva söögi ja katnud laua.

Teine osa oli seltskondlik. Kaunite võitudega loterii oli korraldánud pr. E. Kääramees, kuna V. Gustavsoni orkester hoolitses tantsumuusika eest. Teadustajaks oli A. Rõika.

S. BROGOWSKI, O.D.
OPTIK
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES

ILMUS — 1978. a. kauneim eestikeelne luuletuskogu
Ivar Ivask
„ELUKOGU"
I. Ivask püsib oma luules tugevate sidemetega Lõuna-Eesti vanemate sünnimullas. Tema nägemuslik luule Soomest, selle shamanlikust soome-ugrilisest tundest ja müstikast, aga ka oma ümbruskonnast mujal maailmas on tunderikas ja tähelepanuerk. Elukogusse on valitud paremik ja varem ilmunud kogudest.
320 lk. Hind $10.00 — saatekulu 50 cenli
SAADAVAL „VABA EESTLASE" TALITUSES

MÄRT RAUD
RIIGIEHITAJA
KONSTANTIN PÄTS 1874-1956
Raamat on kauni välimusega, arvukad fotod kirjeldavad seda, mis raamatus sõnadega ütlemata on jäänud. Teos on hea tutvumiseks oma rahva ajalooga. Ka siis kui see ennegi on teada, on selles M. Raual mõndagi, mis seni teadmata ja uus, mille analüüsimisel president K. Pätsi isik ja elutöö veelgi suuremana esile tõuseb.
174 lk. $18.00, postiga $1.00 saatekulu
SAADAVAL VABA EESTLASE TALITUSES

Väliskülalised Eesti Majas

Eesti Vabariigi aastapäeva puhul Torontos toimuvale igaaastasele traditsioonilisele vastuvõtule, mille korraldajateks on aupeakonsul Ilmar Heinsoo abikaasaga ja Eestlaste Kesknõukogu Kanadas, kogunes möödunud reede õhtul rohkearvuliselt väliskülalisi ja eesti oma ühiskonna liikmeid peamiselt meie rohkearvulise organisatsioonide pere ning EKN-u esindajaid. Eesti Maja suur saal oli pulbitsevast ja omavahel vestlevast üle 200 pealisest rahvahulgast tulvil, kelledele seekord meelelahutuslikus osas esines kolme lauluga bariton Avo Kittask Jaak Kiviku klaverisaatel.

Külaliste hulgas olid eriti arvukalt esindatud konsulaadid, kuna kohale olid saabunud Leedu konsul J. Zmuidzinas, Läti konsul dr. E. Upenieks, Ühendriikide peakonsul Torontos J. Diggins, Hispaania konsul H. F. Fishleigh, Islandi konsul R. Johnson, Austraalia konsulaadi esindaja M. L. Purmal, Belgia peakonsul F. De Wilde ja Lõuna-Korea peakonsul John Seng Park. Kanada föderaalparlamenti esindasid konservatiividest Yuri Shymko ja liberaalidest Ch. Caccia ja D. Collenette.

Provintsivalitsuse esindajana oli kohal tööminister dr. R. Elgie, kuna provintsi parlamendis opositsioonis olevatest liberaalidest olid saabunud kol. J. Breithaupt ja Margaret Campbell.

Külaliste hulgas oli ka eestlaste vana sõber endine provintsivalitsuse minister John Yaremko koos abikaasaga. Toronto linnavalitsust esindasid linnavolinikud T. Ruprecht ja T. Wardle ning saabunud oli ka East Yorki linnaosa linnapea Allan A. Redway ja Simcoe järve piirkonnast eestlastele tuntud Georgina linnapea J. Dales. Peale mainitute oli külaliste hulgas rohkearvuliselt etniliste gruppide organisatsioonide ja ühistegeliku liikumise juhtivaid tegelasi, enamuses abikaasadega.

Külalisi tervitas lühidalt aupeakonsul I. Heinsoo, kes selgitas Eesti iseseisvuse loomise meenutamise ja Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamise mõtet. Talle järgnes sõnavõtuga EKN-u välispoliitilise komisjoni esimees L. Leivat kes juhtis tähelepanu eesti, läti, leedu, ukraina ja valge-evene rahvusgruppide ettepanekule, mis kavandati Liitunud Rahvaste Organisatsioonile esitamiseks N. Liidu kolonaalriigi lõpetamiseks.

EKN-u esimees U. Petersoo lühisõnavõtus puudutas maailma praegust poliitilist olukorda, mainides, et kommunistlike riikide vaheliste sõjaliste kokkupõrgete tulemusena hakkavad maailmas kristalliseeruma uued poliitilised vahekorrad ja sündmused.

Leedu konsul J. Zmuidzinas andis edasi leedu rahvusgrupi tervituse ja linnavolinik T. Wardle tervitas Toronto linnanõukogu nimel. Parlamendiliige Yuri Shymko andis edasi konservatiivide partei ja föderaalvalitsuse opositsiooni juhi Joe Clark'i tervituse ning soojad sõnad eestlastele ütles ka Eesti Maja lähedal asuva Jackman'i algkooli juhataja Paul Rowney, kellele on tehtud ülesandeks ka Eesti Täienduskooli tegevuse jälgimine.

Pärast seda kui U. Petersoo oli tähtsamaid külalisi tutvustanud, veedeti koos aega gruppides või laudades vesteldes kuni kesköönì ja nauditi küllakutsujate külalislahkust.

Ants Toiger surnud

14. jaanuaril suri Rakvere Teatri näitleja Ants Toiger. Lahkunu sündis 10. jaan. 1910 Virumaal taluniku pojana. 1936. aastast alates oli tema elu seotud teatriga, kui ta töötas näitlejana „Ugalas", „Tallinna Draamateatris" ja „Vanemuises". 1948. a. alates oli ta näitlejaks Rakvere Teatris.

„Alati on rahvad tõusnud ja võitnud okupeerijad"

(Algus lk. 1)

Külaliste hulgas oli Vatikani saadik nuntsius Palmas, Inglise suursaadik Sir J. Ford abikaasaga, USA saadik R. W. Duemling ja konsul A. McKee. Kanada valitsuse liikmeist olid kohal mitmekultuurilisuse minister N. Cafik, arvukalt senati ja parlamendiliikmeid.

Järgneva õhtusöögi avas käendava komitee esimees P. Yuzyk, meenutades I Balti Õhtu korraldamist 1973. a.

Peagi kujunes see sündmus üheks menukamaks Parlamendimäel. Käesolevalgi on rikkalik kultuuriline kava. Ta tänas kõiki kaasaaitajaid, eriti Balti konsuleid, öeldes, et nad on balti inimestele vabadussümboleiks. Kanada ja USA pole venelaste okupatsiooni veel tunnustanud, mistõttu need konsulid on tunnustatud. Ta tutvustas ka läti dissidenti Gunars Rodet, kes viibis sündmusel. Edasi senaator P. Yuzyk avaldas tänu talle möödunud juulikuul korraldatud koosviibimise eest tema sünnipäeva tähistamiseks. Lõpuks ta ütles, et vabadus ja demokraatia on läbipõimunud Kanadas, nagu see kord oli Balti riikides. Sellepärast need rahvused mõistavadki Kanada elusüsteemi. Ta õnnitles neid riike hiljutiste aastapäevade puhul.

Pärast Vatikani saadiku nuntsius Palmase söögipalvet kõneles käendajate komitee abiesimees C. Caccia, tõstes esile sündmust Parlamendimäel ja selle töö tegijaid.

Ta lisas, et oleme õnnelikud, et oleme maal, kus on sellised inimõigused.

Kanadas on positsioon sel alal maailmas, kes tahab et Helsingi otsused saaksid korralikult täide viidud.

Järgnevalt oli lühem sõnavõtt senaator R. Perrault'ilt, kes tõi igale rahvale nende emakeelse tervituse. Ta ütles, et oleme mitmekultuuriline riik, kus inimõigused on nagu olid teie maades ja Kanada tahab inimõigustele kogu maailmas tähelepanu anda. Ta luges ette ka min. N. Cafiku tervituse, kes pidi Torontosse sõitma. Inimõigused on inimkonna hingeks. Kui mõned rahvad hoitakse koos vägivallaga, siis Kanadas on olukord õnnelikum, siin võivad elada igasuguse tagapõhjaga inimesed. Elame riigis kus kolmandik on mitmesuguseist etnilistest gruppidest.

Siia maale tulles ei jätnud need oma kultuuri maha, vaid võtsid kaasa ja võivad siin seda edasi viljeleda,

sest Kanada on vaba maa. Kuid ka mujal võib vabadus tagasi tulla, alati on rahvas üles tõusnud ja võitnud oma okupeerijad. Balti rahvaste grupid usuvad kirglikult inimõigustesse, millesse on kõigi vabade inimeste tulevikulootus.

Konservatiivide partei parlamendigrupi juhataja W. Baker ütles, et 61 a. tagasi said kolm riiki iseseisvuse, kus valitses vabadus, inimõigused ja demokraatia. Ka Kanada parlamendis on õigus mittenõustuda, mida aga praegu pole võimalik teha neis kolmes riigis. Meil on vabadus ja rahu, mis sealseil rahvail puuduvad. Siin toetavad baltlaste vabadusnõuet mõlema partei liikmed printsipaalselt. See on meie kohus juhtida nii oma riiki, et keegi ei saaks öelda, et me seda printsiipi poleks austanud.

Balti Liidu president Laas Leivat juhatas sisse õhtu kõneleja Leedu Keskkomitee esimehe J. R. Simanaviciuse, kes vaatles Kanadat kui maad kuhu inimesed on tulnud vabadust leidma. Kanadal on soe süda põgenikele, ta on olnud vastuvõtlik teiste raskusis olevate inimeste vastu, võttes pärast II maailmasõda vastu ka umbes 100.000 baltlast, kes põgenesid siia diktaatorliku kolonialismi eest. Ta meenutas J. Diefenbakeri kunagisi kommentaare, samuti L. Pearsoni vaateid vabadusele. Ta märkis, et N. Liidus on ärganud tunded nõukogude rezhiimi vastu dissidentide liikumise näol.

Kui neli aastat tagasi oli siinsel kokkutulekul üks leedu dissident, siis täna on siin läti dissident Gunnars Rode, kelle ta osavõtjate hulgast esile kutsus, misjärel G. Rode ütles, et ta toob parimad tervitused allasurutud rahvailt Baltikumis.

Ta ütles, et on otsustanud võidelda balti rahvaste vabaduse ja parima inimkonna eest. Edasi J. Simanavicius ütles, et meil on kohustus oma rahvaste vastu ega saa unustada, et meie rahvad kodumaal pole vabad. Ta viitas balti rahvaste pikale ajaloole, kuid vabanedes 61 aastat tagasi, nad sõlmisid oma naabritega lepingud, ka N. Liiduga, kes on lubanud neid täita, kuid siiski murdis. Ta ütles lõpuks, et balti rahvad on püsinud aastasadu ja neil inimestel on julgust ka nüüd oma maade eest võidelda.

Külaliskõnelejaiks oli senati esimees Renaude Lapointe ja parlamendi esimees J. Jerome.

Esimene väitis, et ta ei taha kaotada ühtki Balti Õhtut, kus on kaunid rahvarõivad, muusika ja maitsvad küpsised.

Ta lisas, et hindab baltlaste kuulumist oma kodumaade juurde ja tunneb neile nende kurbuses kaasa. Kui teie usk jääb tugevaks, ehkki teie lootused praegu on maailmapildis üsna udused. Kuid ta lootis, et Kanada mitmekultuurilises ühiskonnas tunnete end koduseina ja samavõrdseina. J. Jerome, kes on rahvaesindajaks Sudburyst, ütles, et tunneb väikerahvaid, kes on Kanada eluviisis õnnistuseks sellele maale. Ta rääkis Kanada esindajana kunagist N. Liidu külastamist, kus ta valis kaasdelegaatideks N. Liidu allasurutud rahvuste esindajad, et need seal paremini olukorraga kontakti leiaksid. Ta ütles Balti Õhtu kohta, et on tähtis, et selle õhtu vaim edasi püsiks, kuna selles on vabadus, rahu ja kokkukuulumise vaim.

Eelmistel aastatel on Balti Liidu auliikmeiks valitud mitmed Balti Õhtule kaasa aidanud parlamendiliikmed; seekord andis L. Leivat selle raamitud auliikme tõendi üle parlamendiliikmele ja käenduskomitee abiesimehele C. Cacciale.

Enne lõpusõna anti punaseid roose senaator R. Lapointele, ja senaatorite Sharp'i, Yuzyki ja Carteri abikaasadele, misjärel EKN esimees U. Petersoo avaldas kõigile tänu, nimetades

et see on ainus koht maailmas kus inimesed, kes pole sündinud siin maal, võivad koos olla selle riigi parlamendihoones.

Selletõttu balti rahvad tunnevad end tõelisteks liikmeiks siin maal, kel on samad õigused ja kohustused kui kanadalastel. Me teeme kanadalastena oma parima selle maa vastu, kuid me ei saa unustada oma minevikku ega rahvast, kes ei ole nii õnnelikus olukorras ega saa oma eest seista. Kui me seda ei teeks, siis me ei täidaks oma kohustusi.

Kõnede vahel esitasid iga rahva muusikud kava. Esimesena eestlaste ooperilaulja bariton Avo Kittask laulis ühe A. Kapi laulu, siis aaria Rossini ooperist „Sevilla habemeajaja" ja kolmandana M. Leaghi ingliskeelse laulu, klaveril saatis J. Kivik. Lätlastel esines tütarlastest koosnev Läti Rahvainstrumentalistide grupp kanneldel nelja rahvaviisiga, mida juhatas A. Liepina. Kolmandaks laulis leedu tütarlaste koor „Volunges" viis laulu, jällegi rahvaviisidest, mis olid leedu heliloojate poolt lauljaile seatud ja mida koor sellise sisendusjõuga esitas, et nad pidid viimase kordama.

Pärast oli veel aega vestluseks ja kontaktide loomiseks. Kokku võttis koosviibimisest osa 48 parlamendiliiget ja 26 senaatorit, kes näitasid ilmset huvi balti rahvaste praeguse olukorra vastu.

Kanada ajaleht austab Jaan Märtin'it

Et muusikamehe ja soomepoisi Jaan Märtini eluiga on jõudnud 70-aastase juubelini, pidi selguma 100 km Torontost eemal olevas Lindsay linnas ilmuva ajalehe „The Thursday Post" kaudu. Ajalehes on temale pühendatud üks suuremõõtmeline leheküIg ja üks veerg viidud veel järgmisele. Muusikainstruktorina tuttavaks ja hinnatuks saanud mees, kes seal ümbruskonnas on pikemat aega töötanud, on andnud oma elukäigu ja töötulemused muusikaõpetajana, koorijuhina ja muusika õpperaamatute autorina.

J. Märtin on sündinud 5. veebr. 1909. a. Juba kodutalus koos kolme venna ja õega nad moodustasid oma orkestri. Pärast õpetajate seminari lõpetamist oli õpetajaks. kuna jätkas samal ajal õppimist Tallinna konservatooriumis. Peagi pühendus täielikult muusikaõpetaja kutsele ja koori juhi ülesandele, kus ta koorides oli kokku 165 lauljat. Ta andis rea kontserte ja juhatas neljal muusikapidustusel 5000-liikmelisi ühendkoore.

Selle eduka tööväIja hävitasid arenevad sündmused ja saksa okupatsiooni ajal põgenes ta Soome, kus mängis Turu mereväeorkestris ja oli lõpuks Soome lipulaeval „Väinömöinen" orkestrijuhiks. Soomest läks ta edasi Rootsi, kus peale keele õppimist alustas muusika õpetamist koolides. Kuus aastat hiljem Rootsist lahkudes ta õpetas puhkpille, juhatas kooli koori ja orkestrit, mängis Eskilstuna sümfoonia orkestris ja juhatas suurt Eskilstuna võimlemisseltsi laulukoori.

Kanadas ta alustas tööd äris puhastajana ja järgnevalt haiglatöölisena, kuni kodunes inglise keelega. Olles peagu aasta Kanadas, ta võttis osa Department of Education Summer School suvekursusest. et saada muusikaõpetaja kutset. Samal sügisel sai muusikajuhiks Kinmounti ja ümbruskonna koolides. Selle kõrval võttis osa veel mitmest suvekursusest, oli kaastegev muusikapidustustel ja esines Peterborough televisioonis.

Selle tegevuse kõrval ta kirjutas muusikaõpikud „The Recorded Tutor First Book", mis oli peagi väga nõuetavaks raamatuks. Sellele järgnes õpiku teine osa.

Ta ise kirjeldab oma elu kui kolmel korral mäetippu ronimist, koos sellele kaasuvate rõõmude ja pettumustega. Ta pidi jätma oma kodumaa, et alustada uuesti võõrsil ja kui seal oli saavutatud koht oma kutsetegevuses, tuli see jälle uuele maale minnes maha jätta. Kuid suur ja püsiv töö ning mõnel määral ka õnne on ta tööd edasi viinud.

Kirjutuse juures on kuus fotot, J. Märtin Eskilstuna võimlemisseltsi koorijuhina, Ontario Koolivalitsuse suvekursusest osavõtjate hulgas, teisel aastal rekorder-klassi instruktorina. „Väinömöise" orkestri juhina ja ühel rahvaülikooli rahvatantsu kursusel viiuldajana ning muidugi ta ise ühel suvisel päeval oma aias istumas.

HELIPLAATE MÜÜGIL

Vaba Eestlase talitusest:

REET — eesti rahvalaule Reet Hendrikson

PEEGELDUSI — Rene Uferi viisid Leida Järvi, Andres Raudsepp j.t.

KAJAKAS — Kodused kajad eesti kohvikust Kanadas

TULE RÄNDAME MÄNDIDE VARJU . . . — Eesti gaidide ja skautide laule suurlaagritest

LASTE MAAILM — Helmi Betlem

EESTI RAHVA- JA JÕULULAULE Ellen Parve

LAUL SINULE — Jüri Lipp

Plaadi hind koos saatekuluga $6.—

LÕUNAMAA LINN — Andres Raudsepp ($7.50)

MODERN RUGS Saksa vaipade ja kardinate kaubamaja

162 OAKDALE RD. DOWNSVIEW, ONT. TELEFON 745-0507

DRAPERIISID VALMISTATAKSE KA TELLIMISE PEALE

TÕNIS ja MAI MIGAGU

MEIE MEHED KUI METSAPULLID

Romaan vanast armsast Pärnust

24.

Õhtul pakkus Marta nii vanadele kui uutele elanikkudele õhtulist. Kui istusime ühises söögilauas, tähendas Nikolai:

„Teenijast peame siin küll ilma jääma — meil ei ole tema jaoks ruumi."

Abivalmis Ismael pakkus Lessingutele alumise korra passijat ja pesunaist, mõlemad vilunud inimesed siitsamast lähedalt Riia alevist.

„Mamma, meil ei ole teenijat tarviski", tõstis Agnes häält. „Ma võin keetmise ära õppida."

„Kits kärneriks! Siis sööme iga päev põhjakõrbenud toitu", naeris Papa-Lessing. „Enne peame sind saatma keedukursustele."

„Miks mitte", vastas tütar. „Meil Riias peeti kursusi kolme liiki — ühed kokkadele, teised virtinatele ja kolmandad tulevastele prouadele."

„Sina lähed muidugi kolmandatele", nöökis papa.

„Loomulikult!"

Üldine naer. Preili punastus üle kõrvade ja laskis pea sügavale longu.

„Ma kuulsin, et Hörschelmanni kliinikus korraldatakse talvel kursused vastsündinud laste ravi üle. Kas sa ei taha neist ka osa võtta?"

„Nikolai, ära narri Akit! Jõuab minna kursustele, kui vaja. Las ta jääb talveks koju. Kui sina hakkad mööda maad ringi sõitma, siis hakkab mul üksi igav."

Agnes saatis oma emale tänuliku pilgu.

Sellest päevast peale seisis välisuksel ülemise korra uksekella juures neli nimesilti:

Advokaat Villu Meeves — üks kell
Karjakasvatuse inspektor Nikolai Lessing — kaks kella
Frieda Lessing — Agnes Lessing — kolm kella

Lessingud tõid meie majja elu. Kohe esimesel õhtul kostis kõrvaltubadest klaverihelisid. Agnes mängis. Jätsin masinakirja pooleli ja kuulatasin. Ta repertuaar näis rikkalik, üks pala järgnes teisele. Läbi vaikse maja kõlas rõõmsaid tantsulugusid vaheldumisi nukrate viiside või hoogsate marssidega. Jalad kippusid vägisi takti lööma.

Pühapäeval, kui Ismael ja Marta olid sõitnud Papissaarele ja Valentin läinud koju vanematele külla, kavatsesin süüa „Endla" einelauas nagu tavaliselt säärastel kordadel. Mu uksele koputas proua Lessing ja küsis, kas mul ei oleks tahtmist osa võtta nende tagasihoidlikust lõunasöögist. Agnes tahtvat näidata oma kokakunsti.

„Aga mamma!" hüüti köögist.

„Palume teid kui juristi zhüriisse", naljatas proua.

Väljas tuiskas ja möllas. Võtsin kutse tänuga vastu.

„Kahjuks pean tunnistama, et kokakunsti suhtes on mu toop veel tembeldamata", ütlesin ettevaatuse pärast.

Mind huvitas küsimus, kuidas suhtub endine valitseja-perekond elumuudatusse, mis lõi äkitselt sisse nagu välk selgest taevast. Imestuseks ei leidnud ma kellegi juures kibestust. Mamma-Lessing kiitis vaikset rahulikku maja, kus saab segamata teha näputööd ja lugeda. Audrus olnud sagimist sisse ja välja ilmlõpmata.

Heatujuline Nikolai viis jutu oma esimestele sõitudele Vändrasse ja Tori hobuste juurde. Talunikud tundvat suurt huvi kursuste vastu ja tal tulevat kohe alustada loengutega mitmel pool. Teda olevat koguni hädasti tarvis. Ta ajas rinna ette:

„Iseasi on olla ühe mõisa valitseja ja iseasi saada endale kätte terve maakond!"

„Õige mees õigel kohal!" lisasin auru.

„Jah, tänu teile!" keeras proua jutu kohe minule.

Kogesin üllatusega, et seal perekonnas peeti mind heategijaks. Ma olevat võitnud daamide südamed, eriti Agnese oma.

„Mõtelge, mis oleks juhtunud, kui Agnes ei oleks võtnud jalgratta ja ei oleks sõitnud teilt abi paluma. Kuhu oleksime läinud vastu talvet?"

„Ehite mind ilma asjata võõraste sulgedega! Tänage oma tütart!" Juhtisin jutu magussöögile: „Nii maitsev, et viib keele alla!"

„Kas seome bindfadeniga kinni?" päris õhetav Agnes.

„Nööriga, mu laps, nööriga!" parandas Papa-Lessing. Ta tegi kiire otsuse: „Nüüdsest peale kõneleme omavahel ainult eesti keelt."

Agnes haaras jutulõnga enda kätte ja uuris mult andmeid „Endla" repertuaari kohta. Kas olen juba näinud Jungholzi viimast lavastust? Kes mulle meeldib näitlejaist? Mida ma arvan Sass Teetsovist?

„Minu lemmik on Liina Põlde. Ta on nii — nii sügav!" ütles ta unistavalt.

Preili silmad olid suured kui konnakarbid ja vaimustust täis Tahtmata võrdlesin teda hirvega — tumedad juuksed kuhjatud pealaele, uhke hoiak, nõtke kõnnak, ergas pilk.

Kahetsesin tõsiselt, et jalg oli sattunud rohkem „Endla" einelaua poolele kui teatrisaali.

„Miks nii? Kas me ei või minna kõik koos, kogu majaga?" hüüdis ta innukalt „Ma kõnelen onu Ismaeliga."

Tuletasin meelde Valentini õpinguid. Ebasobiv oleks meelitada teda raamatute juurest eemale või jätta teda üksi koju.

„Valentinil läheb praegu väga hästi! Tal ei ole enam ühtki järelaitajat", teadis Agnes.

Marta hea mõju, mõtlesin.

Pärast sööki siirdusime salongi. Agnes istus klaveri taha, mängis ja laulis. Olin lausa hämmastunud — tütarlapsel oli meeldiv mahe alt.

Esimesele lõunasöögile järgnes teisigi, eriti siis, kui Papa-Lessing viibis pikematel ringsõitudel. Tihti kutsuti mind lihtsalt üle läve teed jooma või juttu puhuma. Tahtmata pidin tunnistama, et tundsin end naabrite juures koduselt.

Keegi teine tundis end ka varsti ülemisel majakorral koduselt — Valentin. Sageli kostis kõrvalkorterist juttu, naeru ja muusikat. Valentin laskis kõlada oma kõrgel tenori, Agnes saatis klaveril, vahest laulsid duetti.

Sugulaste asi, mõtlesin alguses, kui nägin neid ninapidi koos. Pikapeale märkasin, kuidas Valentin pendeldas osavalt kahe tütarlapse vahel — üleval Agnes, all Marta, trepist kolme sammuga üles, mööda trepikäsipuud liugu alla, üles ja alla!

„Eesel kahe kuhja vahel . . .", meenus vemmelvärss, mille Julius Lüll kandis ette Kooliseltsi sügispeol,

„. . . mõttes murrab pead:
kumba kuhja sööma minna?
Mõlemad on head!"

Trepikäsipuule tuleks sisse lüüa puust nupud, et poiss ei pääseks nii kiiresti alla, pidasin õelat plaani.

Tänu Agnese agarusele teostusid meie ühised teatrikülastused. Järgmine kord, kui „Endlas" mängiti Kitzbergi „Libahunti", märkasid pärnakad publiku hulgas seitsmeliikmelist gruppi, kõik enamvähem võõrad näod.

„Kes need on?" pandi pead kokku.

„Papissaare suguselts!" levis kõikteadjate informatsioon mööda pingiridu. „Pururikas mõisaomanik Leisik oma virtinaga, Audru valitsejapaar preiliga, sabas noor Kaubahoovi Lessing ja too magusa nimega uus advokaat."

Agnest jätkus igale poole. Esimesest päevast peale tundis ta huvi onu Ismaeli kasvuhoone vastu ja sattus sellest vaimustusse. Lilled viisid ta kokku Martaga. Tütarlapsed sobisid hästi, kuigi olid iseloomult erinevad: Marta rahulik ja praktiline, aga hea huumoriga, Agnes elav ja täis fantaasiat.

Agnes pakkus end appi pärgi punuma ja tahtis ilmtingimata olla kaasas, kui köideti mõnd pruudikimpu. Kõige rohkem rõõmustas ta, kui Marta ja Lilli andsid talle vabad käed ise valida lilli ja neid korradada värvi või sordi järele.

„Meil Riias . . .", jutustas ta siis kunstipärastest pärgadest ja lillekimbudest, mida ta juhtunud nägema.

„Tüdrukul on silma ja maitset", lausus Ismael tunnustavalt. „Pole ka ime — üles kasvanud ilusate asjade keskel ja emalt pärinud kunstimeele."

(Järgneb)

ADVOKAA

ENN ALFRE
ADVOKAAT-NOTA
Room 1912, Royal Trust
Toronto Dominion Ce
Postiaadress: P.O. 326,
Ont. (Bay & King) M5
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valvet

ANDRES OLVET
Advokaat-notar
Bigelow, Hendy, Shirer &
789 Don Mills Rd
Tel. 429-3110
kodus 699-2395

RAAMATUPIDA

JOHN E. SOOS C.A.
Chartered Account
55 University Ave., S
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J

ARST

LEO KANN,
DOCTOR OF CHIROP
212 Dinnick Cr
Tel. 489-0562

VABA EESTL
QUEEN ST. W
PALMERSTON
MARKHAM
TECUMSETH ST.
RICHMOND ST
VABA EEST
KING ST W

„Vaba Eestlase" toim
talituse asukoha

TOIMETUS JA TA
avatud esmaspäe
reedeni kella 9—

Telefonid: toimetus
talitus

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:
Karl Arro 766
Hannes Oja 481

Kuulutusi võetakse
nädala esimesse ajal
esmasp. homm. kella
nädala teise ajalehte
map. homm. kella

KUULUTAMI
VABA EESTLA
on tasuv ajalehe la
leviku tõttu

Kuulutuste hin
üks toll ühel veerul
esiküljel
tagaküljel

KUULUTUSI VÕ
VASTU:
1. Vaba Eestlase ta
135 Tecumseth St
Telefon 364-7675
Postiaadress: Bo
Stn. C, Toronto 3,
Talitus väljaspool
Helmi Liivandi 2
2. Mrs. Leida Marle
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ANDRES OLVET, LL.B.
Advokaat-notar
Bigelow, Hendy, Shirer & Uukkivi
789 Don Mills Rd.
Tel. 429-3110
kodus 699-2395

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

VABA EESTLANE

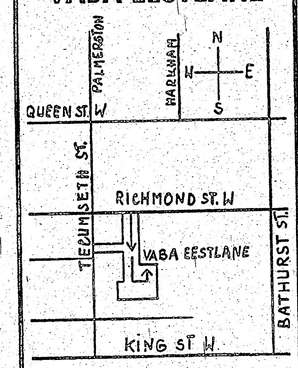

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul	$3.25
esiküljel	$3.75
tagaküljel	$3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:
1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

Kanadalased pole kõik ühesugused.

Viva la difference!

Kanada on ühendatud rahvas mis koosneb inimestest, kes on tulnud kõikidest maailma nurkadest. Ta on haruldane rahvaste mosaiik ning nende rahvaste mitmekesised kultuurilised juured ja väärtused on ainulaadselt liidetud ühte rahvuslikku perekonda, kes elab koos rahus, arusaamises ning vabaduse vaimus.

See, et kanadalased pole kõik ühesugused, ongi mis annab meile mitmepalgelisuse. Too on rikkalik mitmepalgelisus, mis võimaldab igale kanadalasele olla erinev... võrdne. Vabadus rõõmu tunda iseenda individualiteedist; alal hoida iseenda kultuurijuuri ja väärtusi ning neid teistega jagada.

Mitmekultuurilisus peegeldab ning samas vastab sellele Kanada realiteedile. Teie Kanada valitsuse püsiva mitmekultuurilisuse poliitika kaudu avaneb igaühele meist suur programmide valik võimaldades nii isiklikku täiustumist kui ka kaastööd Kanada kasvule ning elujõule.

Teie mitmekultuurilisuse minister teeb kindlaks, et mitmekultuurilised tegutsemisviisid on tarvitusel kõikides valitsuse toimingutes ning et kõiki kanadalasi, vaatamata nende kultuurilisele tagapõhjale, peetakse võrdseks. Tema mitmekultuuriline direktoorium ergutab ringhäälingut, televisiooni ja ajakirjandust meie kultuurilist elu õieti kirjeldama. Mitmekultuurilisuse kaudu me tunnustame, et kuigi kõik kanadalased pole SAMASUGUSED, on nende õigus võrdsusele kindlustatud.

Mitmekultuurilisus

ÜHTSUS INIMLIKU ARUSAAMISE KAUDU

Honourable Norman Cafik
Minister of State
Multiculturalism

L'honorable Norman Cafik
Ministre d'Etat
Multiculturalisme

Abielupaar elas 28 aastat koopas

SYDNEY — 28 aastat Stefan Pietroszy ja tema leedulasest abikaasa peitsid end ühes koopas. kuna nad kartsid, et N. Liidu salajased agendid võiksid neid saata tagasi N. Liitu. Möödunud nädalal 81-aastane Stefan tuli inimeste hulka tagasi ja ütles, et ta 67-aastane naine Genovefa on surnud.

Teisipäeval, 13. veebr. ta sai esimest korda sooja pudru süüa kohalikult Päästearmeelt, kelle juures ta on peavarju leidnud. Pietroszy rääkis Päästearmee ohvitseridele, et ta naisel oli olnud rinnas valu ja siis just pani oma silmad kinni. Mees oli katsunud veel naist soojana hoida, aga naise käed muutusid külmaks.

Nad kolisid 1951. aastal Sydney linnast 20 kilomeetri kaugusele, kus vanakeste paar elatas ennast põõsasrottidest, marjadest ja annetustest paksus põõsastega kaetud maal asuvas koopas. Mees ütles. et nad sulgesid end muust maailmast välja sellepärast, et nad kartsid KGB-d, kes võiks neid sundida tagasi Venemaale minema. Abielupaar emigreerus pärast II maailmasõda Austraaliasse.

Päästearmee ametnikud ütlesid, et nad on tundnud abielupaari vähemalt kümme aastat ja sageli varustanud neid riiete ja toiduga. Nad hoidsid vanakeste asukoha siiski saladuses, aga katsusid mõjutada neid koopast lahkuma, et hakkaksid saama vanadusepensioni. Koopaelanikud käisid harva väljaspool oma koobas-elamut. Mõne aasta eest nõustus Pietroszy minema hambaarsti juurde, et haiget hammast välja tõmmata, kuid niipea kui see oli tehtud, ta läks koopasse tagasi. Tema naine murdis kolme aasta eest oma käsivarre, läks haiglasse kus see kipsi pandi ja kästi hiljem tagasi tulla käe kipsist vabastamiseks. Naine ei läinud haiglasse tagasi, vaid eemaldas kipsi ise.

Pietroszy lükkas tagasi ka sotsiaalkindlustuse ametniku pakkumise, kes talle pensioni pakkus: „Me pole kunagi Austraalias töötanud, pole maksnud makse, sellepärast me ei saa pensioni vastu võtta".

Stokholmis tähistas 13. jaan. 80-a. sünnipäeva dipl. ins. Eduard Pajuste pärit Kadrinast. Ta lõpetas 1936 Soome tehnilise ülikooli. Ta võttis osa Vabadussõjast ja töötas õpingute kõrval kultuurtehnikuna põllutööministeeriumis. Pärast ülikooli lõpetamist oli Põllutöökojas Kutuurtehnika ja Maamõõdu talituse juhataja. Akadeemiliselt kuulub ta korporatsioon Rotaliasse.

PAUL JUTTUS
HOGAN PONTIAC BUICK LTD
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561
PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK
G.M.C. veoautod
Pruugitud autod

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 27. veebruaril 1979 — Tuesday, February 27, 1979

KIRIKUD

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 4. märtsil kell 11 hommikul. Mängib leerinoorte trio. Orelil Georg Iltal. Piiblitund kell 10 hommikul. Pühapäevakool kell 11 hommikul. Lastekoori harjutus kell 10.15 hommikul. Leerieelsed kell 11 hommikul.

PALVETEENISTUS kolmapäeval, 7. märtsil kell 7 õhtul. Õpetaja Aulis Jalonen.

PALVEPÄEVA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 11. märtsil kell 11 hommikul ARMULAUAGA. Peapiiskopi karjasekirja lugemine. Laulusolist Evi Valge.

NOORTEKOOR LOOTUSE harjutused esmaspäeviti kell 8 õhtul naisringi ruumides.

CANTATE DOMINO harjutused teisipäeviti kell 7.30 õhtul. NAISRINGI kokkutulekud igal kolmapäeval kell 6 õhtul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kella 6—6 õhtul. Tel. 483-5847, 483-4103.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
Tel. 461-2077
862 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.,
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühapäeval, 4. märtsil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS Kõnelevad A. Ehasoo ja jutlustaja E. Saraoja. Issanda surma mälestamine.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühapäeval, 4. märtsil PALVEPÄEV. JUMALATEENISTUS kell 11 homm. Peapiiskopi karjasekiri.

Samal pühapäeval ingliskeelne JUMALATEENISTUS kell 1 päeval.

Pühapäeval, 11. märtsil KANNATUSAJA - JUMALATEENISTUS kell 4 p.l. Teenib õp. Udo Petersoo. Õp. Andres Taul teenib Sue Ste. Maries.

Eelteade: Pühapäeval, 19. märtsil kell 11 homm. KONTSERT-JUMALATEENISTUS. Esinevad sopran Eva Wilson ja orelil prof. Karl-Otto Märtson.

Õpetaja kõnetunnid teisip. ja neljap. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaajaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich,
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853.
kantseleis, telefon 921-9417.

PALVEPÄEVA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 4. märtsil kell 1.30 p.l.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik,
(Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Pühap., 4. märtsil kell 5 p.l. KONTSERT - JUMALATEENISTUS. Teenivad: sopran Valve Tali, orelil Eva Rammo ja õp. T. Nõmmik.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391
„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 8—8.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 4. märtsil kell 10.15 PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Issanda surma mälestamine. Kõneleb K. Raid, vokaalkvartett.

Kell 6 õ. naiskooride õhtu K. Raidi lauludest.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R. R. 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 4. märtsil, kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab preester E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Pastor dr. Allan Laur,
6 Wiarton Crt. Thornhill, Ont.
L3T 2P4. Tel. 889-0591.

Laupäeval, 3. märtsil kell 7 õ. PIIBLITUND, dr. Allan Laur.

Pühap., 4. märtsil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb dr. Allan Laur. Soolo- ja koorilaule. Kristuse surma mälestamine.

MONTREALI PAULUSE EESTI EV. LUTERI USU KOGUDUS
Kirik: 5220 Sherbrooke St. West.
Esimees Ilmar Kurrusk, P. O. Box, 914, Alexandria, Ont. K0C 1K0, tel. 613 525-2321.
Laekur H. Oja, 4505 Powell Ave. Montreal, P. Q. H4P 1E5, tel 733-7950.

JUMALATEENISTUS on laup., 10. märtsil kell 11 hommikul.

OTTAWA EESTI EV.-LUTERI USU PAULUSE KOGUDUS
Õpetaja O. Gnadenteich
Kirik: King Edwardi ja Wilbrodi tänavate nurgal

JUMALATEENISTUS on laup., 10. märtsil kell 5 p.l.

Lääneranniku Eesti päevade ülejääk $14.497

Ülejäägist anti toetusi ja stipendiume $7.240 ulatuses

VANCOUVER (VE) — Küünlakuu algus toob kaasa siinsete eesti organisatsioonide peakoosolekud ja uute juhatuste valimised. 5. veebr. toimus Eesti Organisatsioonide Liit Lääneranniku 12. juhatuse viimane koosolek. See juhatus korraldas teatavasti Lääneranniku Eesti Päevad Vancouveris 1977. a., kuid alles nüüd jõudsid viimased arved kohale ning juhatus oli võimeline lõppkokkuvõtteid Seattle' asuvale revisjonikomisjonile kontrollimiseks saatma.

Kokkuvõtted näitasid, et LEP üldläbikäik oli $123.056.—.

Suurima tulude ($44.494) ja kulude ($43.802) tulba esitas majutamiskomitee esimees Harry Muld.

Majutamisel ei olnud ette nähtud ülejääki. See tekkis siiski rahakursi vahest. Järgmiseks kõrgtulbaks, nii tulude ($19.994) kui kulude ($14.555) osas oli ball, mis Tomas Nellise korraldusel andis $5.449 puhastulu. Laulupidu, mille korraldajaks oli Rudolf Olljum, jättis ka tõhusa ülejäägi — $2.942, kuna tulud olid $7.068 ja kulud $4.126.

LEP mälestusalbum Toivo Laanemäe toimetusel andis ka väikese ülejäägi, kuna tulud olid $6.980 ja kulud $6.917.

Albumeid müüdi ligi 400. Lääneranniku eestlaste töö tutvustamiseks saadeti välja globaalses ulatuses ilma tasuta ligi 350 eks.

Sõduriõhtu Enno Lepnurme ja Uno Kallase juhtimisel jättis $2.671 ülejääki. Kaks näidendietendust VES Teatriringilt Arno Õunapuu juhatusel andsid $2.038, kuna Noorteteater „Kalevala" Elsa Jaako juhituna lisas kassasse $951, ühe etendusega.

„Ma lillesideme võtaks" — perekond Loo esitatud põimik silmale ja kõrvale. õnnestus ka majanduslikult, kuna ruumide ja projektorite kulu ületati $1.051 ulatuses. Juhatus märkis tänuga, et perekond Loo — ins. Heino Loo, dr. Laine Loo ja dr. Pille Loo-Bunnell — ei soovinud mingit hüvitust ehkki nad olid kulutanud mitusada dollarit filmide ostmiseks ja ilmutamiseks.

Noortalentide õhtu Mart Laanemäe ja Alar Olljumi korraldusel andis $777 puhastulu.

Juurde tuli maksta sellistele üritustele nagu ava-aktus, spordivõistlused, noorte olümpiaad jne., kuid see oli eelarves ette nähtud, sest Lääneranniku Eesti Päevad ei ole kunagi majanduslikke kasumeid taotlenud. Ülejääk ei ole kunagi olnud nõuetav, kuid on alati realiseeritud ja kasutatud mitmesugusteks toetusteks.

Koguülejäägist (14.497) anti toetust organisatsioonidele ja stipendiume üksikisikuile $7.240 ulatuses.

Toetuste ja stipendiumide saajad on varem ajakirjanduses teatatud. väljaarvatud stipendiumid kolmele noorele kunstnikule, kes esinesid noortalentide õhtul. Johannes Põld — Bielefeld, Saksamaal ning Paul Zawilski ja Karl Grüner, San Francisco, said igaüks $50.— stipendiumi.

Ülejäägi teisest poolest määrati $1.000 Lääneranniku Eesti Päevade kassa täienduseks, kuna ülejäänud $6.000 anti üle uuele organisatsioonile, mis jääb EOLL legaalse kontinuiteedi kandjaks Vancouveris.

Nimelt tuli enne 1977. a. LEP mitmete legaalsete nõuete täitmiseks inkorporeerida Lääneranniku Eesti Organisatsioonide Liidu Vancouveri osakond. See organisatsioon jäi siiski paberile kuni 12. juhatus oli oma töö lõpetanud. Nüüd moodustati sellele juhatus koosseisus: Boris Tesnov — esimees, Rudolf Olljum ja Tomas Nellis — abiesimehed, laekur — Eduard Kalkun. sekretär — Toivo Laanemäe ja liikmed Lia Indla ja Harry Jaako. Revidentideks valti Irene Olljum ja Harry Muld.

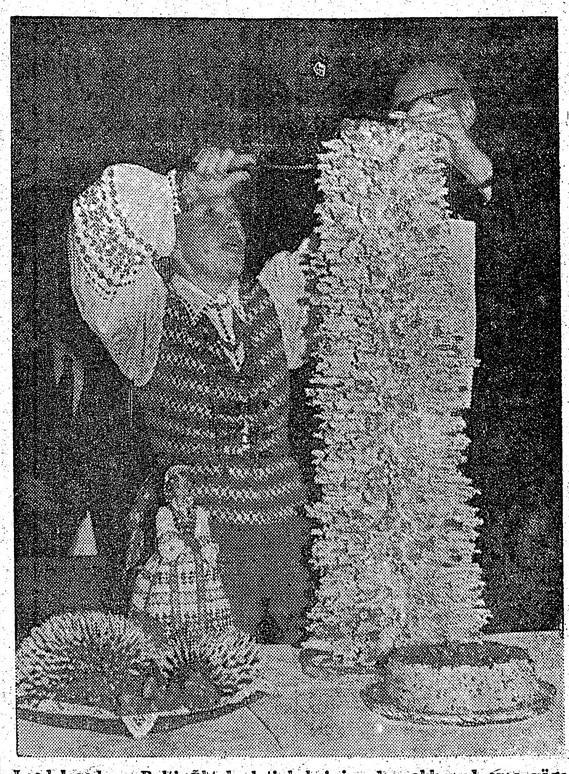

Leedulased on Balti õhtul alati kohvi juurde pakkunud oma väga maitsvaid küpsiseid. Pildil leedulanna lahti lõikamas oma kuulsat pulmakooki, millest iga osavõtja sai tüki maitsemiseks.

Foto: Vaba Eestlane

Suured jõud valmis kokkupõrkeks

Ühendriikide surve Hiinale võitluste lõpetamiseks

PEKING — Samal ajal kui mõlemad pooled koondavad Vietnamis suuri jõudusid otsustavateks lahinguteks, mainis Hiina peaministri asetäitja Wang Zhen Pekingis. et Hiina ei kavatse laiendada oma rünnaku eesmärke ja tõmbub Vietnamist tagasi kui vietnamlased on saanud oma teenitud karistuse. Võitluste praeguses faasis on iseloomustav, et Hiina hoiab suured jõud reservis ning ei ole pidanud neid vajalikuks võitlustesse rakendada.

Mõlemad pooled kõnelevad vastaspoolele tekitatud suurtest kaotustest, mis on ilmselt liialdatud ja tunduvad puhtakujulise propagandana. Vietnami teated räägivad 16.000 hiinlase rivist välja löömist surnute ja haavatutena

ning kinnitavad, et vietnami sõdurid on hävitanud laupäeval ja pühapäeval toimunud ägedates võitlustes 160 hiina tanki.

Nädalavahetusel suurenes tunduvalt ka diplomaatiline aktiivsus võitluste lõpetamiseks ja vastastikuste süüdistuste esitamiseks. Moskva kasutab eriti energiliselt ära Hiina ja Ühendriikide vahel äsja sõlmitud värsket sõprust, kinnitades, et Hiina kallaletungi taga on ameeriklased oma ässitustega. kuigi samal ajal president Carter avaldab hiinlastele sugevat survet võitluste lõpetamiseks ja invasioonivägede tagasi tõmbamiseks.

Carteril oli telefoni teel kontakt ka Inglismaa peaminister Callaghaniga, kusjuures president katsus peaminister mõjutada, et ta ei müüks hiinlastele moodsaid sõjalennukeid kui Peking ei lõpeta oma rünnakut Vietnamis.

Ühendriikide luureandmetel toimetasid hiinlased Vietnami piirile 17 diviisi — see on umbes 225.000 meest, kelledest aga ainult 7 diviisi opereerivad Vietnami territooriumil.

Nalja

Naine: „Ei tea, kellelt meie laps on pärinud oma mõistuse?"

Mees: „Minult kindlasti mitte, sest minu oma on mul veel alles."

*

Temake: „Meie naaber suudleb igal hommikul oma naist enne kui ta tööle läheb. Miks sina seda ei tee?"

Tema: „Mina? Ma ei tunne ju seda naist!"

Saarlaste küünlapäev

Saarlaste koosviibimine toimus 3. veebruaril Toronto Eesti Majas väljamüüdud saalis. Traditsiooniline, nimelt 26-es, küünlapäeva pidu õnnestus täielikult, isegi taevataat oli ilusa talveilma lunastanud. Päevakohaselt dekoreeritud saali hakkas rahvast kogunema juba tund aega enne algust. Küsimusele, milleks nii vara? — vastati: see va Eesti Maja parkimiseplats oo ju nii väike. Volli Gustavson pani oma orkestri torud timmi kell pool kaheksaks ja esimese tantsulooga oli juba tantsupõrand pookstavi tegijaid täis, nii kestis see kuni lõpuvalsini. Ühingu esimees A. Käärid soovis kõigile head peo tuju mille järgi õed Lindaud laulsid neli laulu: Sõsarsaared, Oma saar, Meie armas saarekene ja Hammusta Mihkel.

Tüdrukud laulsid nii armsa healega, et publik plaksutas lisapalaks Kaerajaani, lauljaid saatis oma kitarri peal Peeter Kopvillem. Kui orkester oli oma torud sirgeks puhunud ja vaheaega pidasid, asusid lavale „Külapillimehed" oma kolme kortsuga, padespaani ja tustepi helid tõid ka kõige vanemad peokülalised tantsupõrandale. Pillimeesteks H. Sulg, L. Riis ja A. Aurulaev. Loterii, mida korraldas H. Kuld, toimus kiiresti ja sujuvalt. Enamuselt viidi auhinnad naabersaarele. Hiiumaa oli suuremal arvul esindatud eesotsas seltsi esimehe L. Wahtra'sega, põhjuseks olevat kokku kuivand Soelaväin, saavat jala üle.

Hiljem õhtul, kui see suur õhupall laes, mille sees väiksed õhupallid auhindadega, paukudes lõhkes, võttis nii mõnegi inimese näost kahvatuks. Saades aru milles asi seisis — läks suuremaks rabamiseks. Lõpp oli siiski hea, ühtegi luumurret ei esinenud.

Saalis käis ringi purtree-kunstnik, A. Vomm suurelt maalt, kelle töö vastu paistis publik huvi tundvat. Baarimees A. Rosin oli peol suurem vaevanägija, kuna need mahedamad joogid kiiresti lõppesid, käis ta mitmel korral jooke piimapoest juurde ostmas. Konterpandi kasutamine oli vist peosaalis küllaltki suur. Peo kaugemaks külaliseks osutus suurehitaja H. Lahesalu, Long Islandlt, tuues kaasa tervitused peolistele peakonsul E. Jaakson'ilt, mis tänuga rahva poolt vastu võeti. Igaaastased külalised Montrealist olid ka varakult kohal, keda kaugus ega ilmaolud ei ole kunagi eemale jätnud.

Mis tegi aga silmale rõõmu oli rohkearvuline noorte osavõtt, kui see nii edasi kestab, kandub saarlaste küünlapäeva pühitsemine edasi ka tulevikus. Lõpuks suur tänu peo korraldajatele ja vaeva nägijatele, selle hästi kordaläinud peo eest (päris kindel, et hästi läks, kuna lõpu poole kassameister A. Kapa nägu oli laia naeru täis), sooviga, et järgmine oleks veel parem või sama hea.

PEOLINE

Teenelised tegelased, kelledele Toronto Eesti Rahvatantsu Rühm „Kungla" 30 aastase tegevuse kestel on antud kuldsed teenetemärgid. Istuvad vasakult: Allan Liik, Katrin Marley, Helle Paluoja, Toomas Metsala, Endla Komi, Viivi Sillart ja Lea Kiik. Seisavad vasakult: Hugo Valter, Toomas Marley, K. Leemets, Rein Laimevool, Herbert Mänd, Jaanus Marley, G. Paju ja Georg Teres.

Foto: Vaba Eestlane

Sündmuste kalender

Reedel, 2. märtsil kell 8 õ. Ryersoni Teatris Cosmopolitan ooperi esitusel „Madama Butterfly"; Sharplessi osas Avo Kittask.

Reedel, 2. märtsil kell 7—11 õ. Eesti Majas Põhjala Tütarde vanemgaidide „Tacos" Mehhiko kohvik.

Laupäeval, 3. märtsil kell 7 õ. T. E. Õngitsejate ja Jahimeeste Seltsi kalameeste kevadpidu.

Pühapäeval, 4. märtsil kell 3 p.l. Eesti Majas EKN „Sõnasild Kodumaale".

Pühapäeval, 4. märtsil kell 5 õ. Redeemer kirikus, Jakobi koguduse kontsert-jumalateenistus, laulab Valve Tali.

Pühapäeval, 4. märtsil kell 6 õ. T. E. Baptisti kirikus naiskoori õhtu K. Raidi lauludest.

Neljapäeval, 11. märtsil kell 2.30 p.l. Eesti Majas pensionäride võimlemisgrupi kohviõhtu.